

Az óvoda adatai

Az intézmény neve: **Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi**

3529 Miskolc, Bocskai út 7. sz.

A fenntartó neve: **Miskolci Görög Katolikus Apostoli Exarchátus**

3744 Múcsony, Ady út 8.

3530 Miskolc, Bajcsy-Zsilinszky u. 43.

A program neve: **Szent Miklós Óvoda**

Katolikus óvodai nevelési program

Az alapító okirat kelte: 2009. 07. 16.

Az óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadása:

137/1996. (VIII.28) Korm. Rendelet alapján

A program benyújtója:

Szőke Gáborné

Tartalomjegyzék:

Az óvoda adatai	1
Bevezetés	4
A helyi nevelési program törvényi jogszabályi háttere	5
I. Helyzetkép	6
I. 1. A pedagógiai program háttere	6
I.2. Óvodai nevelésünk célja, feladata	8
II. Nevelési koncepció	10
II. 1. Gyermekkép	10
II. 2. Óvodakép	12
II.3. Katolikus óvodánk pedagógiai folyamatának nevelési alapelvei	15
II.4. Meghatározó tényezők a személyiségfejlesztésben	17
III. A katolikus óvodai nevelés feladatai	18
Differenciált nevelés, esélyteremtés	18
A differenciálás módjának megjelenése, területei:	18
A differenciált nevelés-fejlesztés	19
Szent Miklós Óvoda Intézményi Esélyegyenlőségi Programja:	19
III. 1. Egészséges életmód alakítása	21
III. 2. Az érzelmi nevelés és szocializáció, erkölcsi nevelés	26
III. 3. Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása	32
III.3. a. Gondolkodásfejlesztés	35
III.3. b. Beszédfejlesztés	37
IV. A katolikus óvoda tevékenységformái:	41
IV. 1. Játék	41
IV. 2 A szép iránti fogékonyság felfedeztetése	50
IV.2.a. Vers, mese.....	50
IV. 2.b. Ének, zene, énekes játék.....	53
IV.2.c. Rajzolás, mintázás, kézimunka	58
IV.2.d. Mozgás.....	61
IV.2.e. A külső világ tevékeny megismerése	66
IV.2.f. Munka jellegű tevékenységek	73
IV.2.g. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	76
V. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	80
VI. Az óvodai élet megszervezésének elvei	82
1. Személyi feltételek:	82
2. Tárgyi feltételek:	83
VII. Az óvodai élet megszervezése, tervezés, dokumentálás	84
1. Napirend, heti rend	84
Gyermekvédelem	86

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

Speciális szolgáltatás	88
2. Ünnepek, megemlékezések	89
VIII. Az óvoda kapcsolatai	92
VIII.1. Az óvoda belső kapcsolatai.....	92
VIII.2. Külső kapcsolatai	93
1. A család.....	93
2. Az egyházközség.....	94
3. Osztrák kapcsolat.....	95
4. Közművelődési kapcsolatok	95
IX. A Program ellenőrzése, értékelése	98
Felhasznált irodalom	101
Érvényességi nyilatkozat	103
Jegyzőkönyv	104
Legitimációs záradék	106

*„ Hagyjátok a kisgyerekeket hadd
jöjjenek hozzám, és ne akadályozzátok,
mert ilyeneké az Isten országa...”*

Bevezetés

A 90-es évek elején történő politikai, társadalmi változások az óvodai nevelés gyakorlatát is erősen befolyásolták. A politikai változás keltette életre Miskolcon a Szent Miklós Óvodát, amely 1992-től kezdte működését szülői kezdeményezésre.

Katolikus óvodánk szervesen illeszkedett a hazai közoktatást megújító törekvésébe, az óvodapedagógiai hagyományok ápolásába.

Tudományos kutatások sorozata igazolja, hogy a kisgyermek korban szerzett ismeretek és elsajátított magatartásformák életre szólóan meghatározóak. A keresztény értéket az óvodapedagógusnak úgy kell közvetítenie, hogy az által az óvodásgyermek érzelmileg és szociálisan gazdagodjanak, képességeik kibontakozhassanak, és közben megőrizhessék boldog gyermekkorukat.

Mit sugall ez a világnézet, melyre az adott pedagógia épül? A keresztény világnézet pedagógusai elé példaként a tanító Krisztust állítja. Hitünk szerint az Ő művét teljesítjük be. Ehhez a feladathoz nyújt segítséget a keresztény pedagógiai program.

A helyi nevelési program törvényi jogszabályi háttere

- 1993.évi LXXIX. törvény a Közoktatásról és annak módosításai
- 137/1996.(VIII.28.)MKM rendelet Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- 11/1994 (VI.8)MKM rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről
- 1997.évi XXXX. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- 1/1998 (VII.24.) OM rendelet a nevelési oktatási intézmények kötelező(minimális) eszközeiről és felszereléséről
- 3/2002 (II.15) OM rendelet a közoktatási intézményekben a minőségbiztosítás bevezetéséről
- 2003. évi törvényi változások a Közoktatás törvényben
- 11/1994.(VI.8.) MKM rendelet 4.számú melléklet
- 1949. évi XX. Törvény A Magyar Köztársaság Alkotmányáról 54.§. (1.) (2.), 70/A§ (1) (2) (3), 70/D§(1)(2), 70/E§(1), 70/F§(1)(2), 70/G§(1)(2), 70/J§, 70/K§
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának kiadása (módosítva 2009.XI.20)
- 255/2009 (XI.20) Kormányrendelettel módosított az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28) Kormányrendelet

„Bizony mondom nektek: aki nem fogadja Isten országát úgy, mint a gyermek, nem megy be oda.”/Mk.:10,14-16/

I. Helyzetkép

I. 1. A pedagógiai program háttere

A közoktatási Törvény 1993. LXXIX. törvény és annak végrehajtási utasítása (1-14/1994 MKM rendelet) szabályozza a katolikus óvoda szerveződésének feltételét. Az Egyházi Törvénykönyvben az egyház "égető szükségét érzi annak, hogy biztosítsa a keresztény gondolkodás jelenlétét" a mai társadalomban, az intézményben.

"Az állam és helyi önkormányzat a nevelés és oktatás terén vállalt feladatainak gyakorlása során köteles tiszteletben tartani a szülőnek azt a jogait, hogy a vallás és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő oktatásban és nevelésben részesülhessenek gyermekeik." (4.§ 1.)

"A gyermekeknek, tanulóknak joga, hogy nem állami, nem önkormányzati nevelési-oktatási intézményben vegye igénybe az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátást..." (10. § 3. d.)

Az 1990-es évektől egyre több szülő részéről jelentkezett az igény, hogy gyermekeiket keresztény szellemben neveltessék már óvodától kezdve. A II. Vatikáni Zsinat mondja: " A nevelés elsősorban a család feladata, de ebben rászorul a közösség támogatására. A szülőknek és az általuk nevelői feladattal megbízott személyeknek jogán kívül, az államnak is vannak jogai és kötelességei, mint hogy feladata a világi közjó biztosítása."

A magyar katolikus óvodaügy még annyira sem volt szerencsés az államalapítás után, mint a középiskolai szerzetesrendek, mert míg az előbbiekből egy sem maradhatott egyházi tulajdonban, az utóbbiak közül néhánynak "megkegyelmezett" az állam. Gyakorlatilag Brunszvik Terézia óta (1828) 1848-al

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

lezárult a katolikus óvodai nevelés. Az 1990-es években az újraszerveződéssel elsőként az a kérdés merült fel: milyen programmal dolgozzon az óvoda? Nagy segítséget jelentett a Bécsi Katolikus óvodák felügyeleti szervével (Interessengemeinschaft der Erhalter Kirchlicher Kindertagesheime) való személyes kapcsolatunk. Az óvoda megszervezéséig tapasztalatcsere kapcsán lehetőség nyílt a bécsi katolikus program elméleti és gyakorlati megismerésére. E program (keresztény vallási nevelés része) pedagógiailag és pszichológiailag megalapozott. A program címe: Charlotte Niederle - Elisabeth Michelic – Friderike Lenzeder: Bildung und Erziehung im Kindergarten

A saját nevelési programunk összhangban van az Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakkal.

„Ne hidd, hogy elegendő
az olvasás ihlet nélkül,
a látás áhítat nélkül,
a kutatás csodálkozás nélkül,
a fegyelem ujjongás nélkül,
a szorgalom jámborság nélkül,
a tudás szeretet nélkül,
az igyekezet isteni kegyelem nélkül,
az értelem Istentől belénk lehelt
bölcsség nélkül.”
/Szent Bonaventura: A lélek útjai
Istenhez/

I.2. Óvodai nevelésünk célja, feladata

Isten minden gyermeket a teljes fizikai, érzelmi és lelki fejlődés képességével teremtett. Az óvoda feladata, hogy elősegítse őt fejlődésében.

Keresztény erkölcsi értéken alapuló óvodai nevelésünk célja:

- gyermeki személyiség értelmi, érzelmi, szociális kibontakoztatása, fejlesztése
- testi-lelki szükségleteinek kielégítése
- keresztény-erkölcsi értéken és normán alapuló pozitív személyiségjegyek, jellemvonások kialakítása
- a „másság” szeretettel történő elfogadása közösségen belül akár differenciált fejlesztésre szoruló gyerekekről, akár sikerorientált személyiségjegyekkel rendelkezőről van szó.
- közös felelősségvállalás, szoros együttműködés a szülőkkel a gyermeki jogok érvényesítésében

Feladatunk:

- Sajátos feltételek biztosítása, amelyben a leghatékonyabban fejleszthető a gyermeki személyiség: olyan lelki, szociális, tárgyi környezet, amely :
- -érzelmi biztonságot nyújt
- -lehetővé teszi a szabad mozgást

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

-önfeledt játékot biztosít, melyek minden gyermek fejlődésének alapja

-megfelel az óvodáskor alapvető sajátosságainak, a tapasztalás, gyakorlás, tevékenységén keresztül a megismerésnek, gondolkodásnak, szocializációnak

-továbbá biztosítja azt a lelki táplálékot, amire az Istennel való bizalomteljes kapcsolat kialakításához szükséges az óvodáskorú gyermeknek.

Elsősorban vallásos szülők gyermekeinek szeretnénk biztosítani a nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus óvodai életet.

A keresztény szellemű nevelés számunkra a keresztény erkölcsi értékek és normák megismertetését, részbeni elsajátítását jelenti. Az óvoda segíteni kívánja a családok vallásos nevelését, azáltal, hogy ehhez kapcsolódóan élményeket nyújt a gyermekeknek, megismerteti őket az egyházi ünnepek tartalmával, lehetővé teszi azok átélését és kielégítő válaszokat ad a gyermekek kérdéseire.

Szeretnénk, hogy az ide járó gyermekek szabadon, vidáman, önállóan tevékenykedjenek, jól érezzék magukat, és érzékeny lelkükben szétáradjon a hit kegyelme.

„ Az Istennek pedig hatalma van arra, hogy minden kegyelmét kiárassza rátok, hogy mindenütt, mindenkor, mindennel teljesen ellátva készen legyetek minden jó tetre.”(II.Kor9,8)

II. Nevelési koncepció

II. 1. Gyermekkép

A keresztény ember a gyermeket Isten ajándékának tekinti. Maga Jézus mondta: *”Bizony mondom nektek: ha meg nem változtok, és olyanok nem lesztek, mint a gyermek, nem mentek be a mennyek országába.”* (Máté 18, 1), Jézus közénk állítja ezt a gyermeket. Tanítása, figyelmeztetése, példája mindannyiunknak szól. Milyen is az óvodás gyermek? Milyen egyedi sajátosságokkal rendelkezik?

Kicsi, törékeny alkat a felnőttek között. Kicsinységéből fakad egyszerűsége. Mindent egyszerűen él át, tapasztal. Érzésein, szívéen át lát és hall. Érzékeli a környezet jóságát, szépségét, szeretetét, melegét. Teljes bizalommal hagyatkozik a szülőre, óvodapedagógusra. De ugyanúgy éli tapasztalja, ha körülötte nincs rendben valami. Legfőbb igénye az érzelmi biztonság. Személyiségükön belül az érzelmek dominálnak.

Kicsi, mégis önálló. Külön egyéniség, egyedi vonásokkal, tulajdonságokkal. Én-tudata, öntudata egyre inkább formálódik, egyre nagyobb határozottsággal bír.

Nemcsak kicsi, egyszerű de ártatlan is. Tudva és akarva nem képes még a bűn elkövetésére. Dacossága, csínytevése, szárnypróbálgatásai, erősködései, nagyotmondásai még nem bűnök. Tisztasága vonzza magához a felnőttek szeretetét. Nincs a gyermekben aggódás, félelem a megélhetés miatt. Ez a felnőttek gondja. Neki egy a fontos: őt szeressék és ő is szerethessen.

Az óvodás gyermek rendkívül kíváncsi, érdeklődő. Kisebb korában csupán a közvetlen környezete érdekelte. Most már megnyílik a világ, elkezd tájékozódni térben, időben, emberi viszonylatokban. Keresi, kutatja az összefüggéseket,

okokat. Fölfedezi az állandóságot és a változást. Figyelme kiterjed a kezében tartott katicabogártól, út menti csigától a felhők járásáig, a csillagos éjig mindenre. Okok, összefüggések, és összehasonlítások során jut el az elmélyült gondolkodásig. Ha társai vagyunk ebben a kérdez-felelek játékban, akkor a látható valóság felfedezésén át eljuthat a láthatatlan Isten felfedezéséig.

Nyitott és fogékony jóra-rosszra egyaránt. Gyermeki személyiség szabad kibontakoztatásában, az őt körülvevő személyi- és tárgyi környezet_szerepe meghatározó. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a személyiségük kibontakoztatására törekszik. Rajtunk múlik hogy a jóra, szépre, igazra való nyitottságát, fogékonyságát erősítjük-e. Ebben az időszakban alapozódik és dől el, hogy később kutató, kereső ember lesz-e.

Az óvodáskorú gyermek legfőbb tevékenysége a *játék*, mert ez vezeti be a gyermeket az „életbe”. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlesztését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszeré és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

A kisgyermeket eddig tökéletesen kielégítette a család, de most kezd az értelmé nyiladozni mások világa felé. Belép a “társadalomba” - vagyis az óvodába.

Az otthon melege után győz benne a társak és a világ megismerése utáni vágy, és könnyen megbarátkozik az új életformával.

Pál apostol a Bibliában eligazítást ad azoknak, akik gyerekeket nevelnek: “Neveljétek őket az Úr tanítása szerint fegyelemmel és intéssel.” (Fil 6;4) Bár a szülők, óvodapedagógusok nem láthatják előre, mit rejt a gyermek jövője, mégis fontos szerepet játszanak a gyermek személyiségének fejlesztésében. A mi dolgunk, hogy Isten világossága felé tereljük őket. Ha szeretet, irgalom, bátorítás és megbocsátás jellemzi magatartásunkat, a gyermek iránt, az Isten jellemét

mutatjuk be nekik. Isten képviselői vagyunk, tőle kaptuk küldetésünket, hogy bemutassuk az ő életét és jellemét a gyermeknek, és hogy Őt állítsuk példaként nevelésünkben. A keresztény óvodapedagógusi szerep éppen ezért nagy *kihívást* jelent.

II. 2. Óvodakép

1. A katolikus óvoda, mint minden más óvoda a közoktatási rendszer, szakmailag önálló nevelési intézménye. Óvó-védő közösségi és személyiségfejlesztő funkcióival a családi nevelést egészíti ki az óvodáskorban.

A személyiség kibontakozásában négy tényező játszik szerepet:

- velünk született adottságok
- a környezeti hatások
- a szabad akarat
- és az isteni kegyelem.

2. A keresztény nevelés célja: A hit ébresztése, fejlesztése, növelése az egész személyiség gazdagítása. A keresztény ember az élet értelmének kérdéseire akkor kaphat választ, ha nyitott a hit felé. Óvodai keresztény nevelésünkre is érvényes: *nyitottá kell tenni a gyermekeket a hit befogadására.* Ezt a célt akkor tudjuk megvalósítani, ha figyelembe vesszük a gyermek befogadóképességét, élményvilágát. Ez nem jelentheti azt, hogy kicsinyítve vagy elbátellizálva tárjuk a hittartalmakat a kisgyermek elé. Ha az őt körülvevő világban is van szenvedés, szegénység, betegség, elemi csapás, stb., akkor a hitvilágban sem tarthatunk elé egy rosszul értelmezett sértetlen világképet. A hívő pedagógus megpróbálja a hitet, vigaszt a gyermeknek átadni, és azt megértetni, hogy az Istenbe vetett hit átsegít a nehézségeken. Ugyanakkor elkerüli a naiv optimizmust.

Az óvodásgyermek hitre neveléséhez megfelelő pedagógiai, pszichológiai és teológiai felkészültség és élő hit szükséges, hiszen életkori sajátosságaikhoz igazodó tanítást kell adni a gyermekeknek.

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

2. A keresztény óvodai nevelés célja továbbá az óvodások sokoldalú harmonikus fejlődésének teljes kibontakoztatásának elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

3. A keresztény óvodai nevelés alapelve:

- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezzé
- Nevelésünk tegye lehetővé a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek a kibontakoztatását
- A keresztény óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai módszerek a gyermek személyiségéhez igazodjanak.

4. Az óvodai nevelés gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, szabad játékról, közösségben végezhető sokszínű tevékenységekről, megfelelő személyi és tárgyi környezetről.

5. Keresztény óvodai nevelésünk biztosítja a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Mit tartalmaz a keresztény vallási nevelésünk?

1. A gyermek valóságismeretének fejlesztése, bővítése vallási szemszögből.
2. Bizalom és hit adása, hogy Isten ismer és szeret bennünket.
3. Istent és az ő küldetését a gyermek befogadási szintjén megismertetni.
4. A gyermekek ösztönzése arra, hogy élményeiket Isten előtt tárják fel.
5. Az egyház közösségébe való fokozatos beilleszkedés.

Nevelési és oktatási célunk: megismertetni, megszerettetni Istent. Az Isten szeretete azonban nem jelenthet imádságsorozatot, kényszert és merevséget. Sokkal inkább jelent rácsodálkozást a jelenségekre, dolgokra, teljesítményekre. Jelenti a szeretetet, kötődést a felnőttek, a társak iránt. De jelentheti “a negatív valósággal” való találkozás feldolgozását is (pl. meghal egy szeretet ember).

Katolikus óvodai programunkban Istenről szoltunk eddig. Valójában Jézusról, az Újszövetségről gondolkodunk. Az óvodáskorú gyermekeknek ugyanis Isten

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

fogalma a pszichológiai sajátosságaikból kiindulva nem lehet. Az óvodás gyermek Jézust el tudja fogadni, hiszen ő is volt kisgyermek, akinek születését, keresztelkedését ünnepeljük, aki felnőttként tanított, gyógyított és csodát tett.

Jézus életéből fontos eseményeket ismertünk meg és a bibliai történéseket igyekszünk különböző képzőművészeti irányzatokkal is szemléltetni.

A gyermekeknek az Istenbe vetett hitét, bizalmát, szeretetét az emberek iránti szeretettel lehet megértetni, szemléltetni.

Mit jelent gyakorlati életünkben keresztény küldetésünk? A keresztény küldetés akkor lesz a gyermek számára érthető, ha a jelennel kapcsolatba tudjuk hozni. Pl.: Mária és József hajékkeresésének története kapcsán átgondoljuk, hogy mit tehetünk a menekültek megsegítése érdekében.

Konkrét lehetőségeket kigondolunk, hogyan valósíthatjuk meg keresztény küldetésünket:

- valakinek örömet szerezni, ajándékozni valamit
- osztozni valamin
- hibákat bevallani
- rossz tettért bocsánatot kérni
- valamit jobban tenni
- környezetünkben keresztény cselekedeteket felfedezni
- példás keresztények, szentek példájáról beszélni.

Keresztény vallási nevelésünk felvázolt tartalmából is következik, hogy ez nem valósítható meg a „hitoktatás” keretében. Fontos, hogy az egész napot áthassa, hogy a keresztény nevelést „szolgáltató” felnőtt az óvodapedagógus legyen és ne külső ember. Szükséges azonban, hogy az egyház képviselői is szoros kapcsolatban legyenek az óvoda minden gyermekével és dolgozójával. A katolikus nevelés milyensége azonban a gyermekek óvodapedagógusaitól függ.

„Hagyd az Úrra utadat, bízzál benne, mert Ő munkálkodik.”(Zsoltár 37,5)

II.3. Katolikus óvodánk pedagógiai folyamatának nevelési alapelvei

Olyan óvodai életet szervezünk, amelyből sugárzik a *gyermek feltétel nélküli* elfogadása, tisztelete, szeretete, megbecsülése. A gyermeki szabadság és ésszerű korlátok, szabályok betartása alapján, a szokásrendszeren keresztül *érzelmi biztonságot* nyújtunk a gyerekeknek. Ezt tesszük vallási hovatartozás nélkül, hisz óvodánk ökumenikus szemléletű, felekezetre való tekintet nélkül bárki igénybe veheti az óvoda „szolgáltatását”. Alapvető követelmény a gyerek emberi méltóságának jogainak biztosítása az óvodai nevelés teljes eszközrendszerével.

- Óvodai nevelésünk *személyiség- és gyermekközpontú*. Ez az elv egyszerre irányítja a figyelmet az egyéni eltérések tolerálására. Ez a szemléletmód természetesnek tartja az eltérő fejlődési ütemet, a sokszínű adottságból adódó képességbeli különbségeket.

- Az egyéni differenciált nevelés oly módon valósul meg, hogy az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkája, segítő-támogató attitűdje összhangban van a gyermek szükségleteivel, igényeivel, képességeivel, tevékenysége vágyával, érzelmi azonosulásával az egyéni bánásmódban és a közösségi nevelésben.

- A tanulásért közvetlenül felelős pszichikus funkciók, részképességek célirányos fejlesztésére, az esélyegyenlőség biztosítására törekszünk. Nem vezényelni akarunk, hanem szolgálni, türelemmel kivárni és elhárítani a fejlődést akadályozó tényezőket.

- Gyermekközpontú nevelésünkben biztosítjuk a *játék védelmét*: a játéka a vezető szerep.

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

- Elengedhetetlen a csoportban dolgozó felnőttek összehangolt, keresztényi lelkületű, együttműködő munkája. A gyermekek helyes szeretete felelősségvállalás személyiségfejlődéséért. A felnőttek érzelmi megnyilvánulásai, tudatos pedagógiai hatásai, toleranciája, a gyermekkel való együttérzése nyújtanak olyan támaszt, akihez bizalommal fordulhatnak, aki szereti, segít neki, és a helyes erkölcsi viselkedési normák biztosítására neveli őt. A katolikus óvodapedagógus élő hitű, elkötelezett pedagógus kell, hogy legyen, aki életpályájával példaképpé tud válni a gyerekek és a szülők közössége előtt.
- Óvodánkban a keresztény kultúra átszármaztatása, közvetítése a nevelő munkánk része. Feladatunk közvetlen és közvetett irányítással sokszínű tevékenységeken keresztül életkornak és egyéni szükségleteknek megfelelő műveltség tartalmak közvetítése.

II.4. Meghatározó tényezők a személyiségfejlesztésben

Kitűzött nevelési célunkat a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével valósítjuk meg.

Minden gyermek sajátos genetikai adottságokkal és különböző személyiségekkel érkezik az óvodába. A gyermek sokszínűségét a családok eltérő légköre, szociális háttere, irányultsága eredményezi.

A gyermek családi élettere, egyéni, alapos megismerése a mutatója az eltérő szükségleteknek.

Kötelességünk a gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítésére. A mentális szükségletek közül a tevékenységi vágy kielégítésének színtere, eszköze a kisgyermek fő tevékenysége: a játék. A játszó gyermek megfigyelése egyik legjobb módszer a gyermek megfigyeléséhez. Lehetőség arra, hogy megismerjük adottságait, nyomon kövessük készségeinek, képességeinek, jellemvonásainak, ismereteinek alakulását, fejlődését, társas kapcsolatait, érzelmeit, indulatait.

Ugyancsak játék során nyílnak lehetőségek az egyes gyermek átlagon aluli vagy felüli adottságainak, képességeinek megismerésére is.

A differenciált egyéni fejlesztés kiindulópontja: a gyermek képességeinek, részképességeinek, fejlettségi szintjének megállapítása.

Cél: a szintmegállapításra épülő tudatos fejlesztés.

„Ki milyen lelki ajándékot kapott, úgy szolgáljátok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai.” (I. Péter 4,10)

III. A katolikus óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód kialakítása
- érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Differenciált nevelés, esélyteremtés

Óvodai nevelésünk célja e területen: olyan hatható segítségnyújtás a hátrányos helyzetű gyermekek számára, hogy fel tudjanak készülni az eredményes iskolakezdésre, valamint az eltérő testi-, lelki-, szociális-, értelmi szükségletek kielégítése.

A differenciálás módjának megjelenése, területei:

- nevelési célok meghatározása
- egyéni tevékenységek a képességfejlesztés, fejlettségi szintek megállapítására
- követelmények, elvárások, feladatok megfogalmazása
- feltételek, eszközök biztosítása

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

-szervezeti keretek, idő meghatározása

A differenciálás a pedagógiai folyamat egészében érvényesül.

A differenciálás tartalmát, módját a gyermekcsoport összetétele, egyéni fejlettségi szintek határozzák meg. Fontos feladatnak tartjuk az esélyteremtést, esélyegyenlőség biztosítását minden gyermek számára. Minden gyermek Isten gyermeke!

A differenciált nevelés-fejlesztés

- minden gyerek önmagához képest történő fejlődésére
- az eltérő képességű, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdő gyermek nevelésére, fejlesztésére
- hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermek differenciált fejlesztésére
- kiemelkedő képességű gyermek tehetségfejlesztésére

Szent Miklós Óvoda Intézményi Esélyegyenlőségi Programja:

A, Az Esélyegyenlőségi Program hatálybalépése

Az Esélyegyenlőségi Program az intézmény teljes dolgozói körének jóváhagyása alapján határozatlan időre szól.

Az Esélyegyenlőségi Program Jogsabályi Alapja:

1949. évi XX. Törvény A Magyar Köztársaság Alkotmányáról 54.§. (1.) (2.), 70/A§ (1) (2) (3), 70/D§(1)(2), 70/E§(1), 70/F§(1)(2), 70/G§(1)(2), 70/J§, 70/K§
A Köznevelési Törvény egyes rendelkezései (1993.évi LXXIX. törvény) a törvény 10.§-a a tanulói jogokkal foglalkozik, a törvény 11.§-a a tanulói különös jogokkal foglalkozik, (7)bekezdése a rendellenes joggyakorlással,
a törvény 83.-a a nevelési-oktatási intézmények tanulókkal kapcsolatos döntéseivel foglalkozik, a törvény 107.§-a a törvényességi ellenőrzéssel foglalkozik. 2003.évi CXXV. Törvény az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség előmozdításáról.

B, Az Esélyegyenlőségi Program hatálya kiterjed:

- az óvodába járó gyermekek közösségére
- a nevelőtestület valamennyi pedagógusára
- intézmény vezetőjére, helyettesére, tagóvoda vezetőire
- a nevelő – fejlesztő munkát segítőkre (dajka)
- egyéb munkakörben dolgozókra (konyhai dolgozók, karbantartó, kertész)
- a gyermekek szüleire, törvényes képviselőikre.

C, Az elvek a következők:

Egyenlő bánásmód elve

Ezen elv megsértését jelentik:

1. Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

(Az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonyának jellege, érdekképviselőhöz való tartozása, egyéb helyzete, tulajdonsága, vagy jellemzője miatt részesül más, összehasonlítható helyzetben levő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban.)

2. Közvetett hátrányos megkülönböztetés

(Az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményeinek megfelelő rendelkezés, amely az előzőekben meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat más, összehasonlítható helyzetben levő személyhez, vagy csoportokhoz képest lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz.)

3. Zaklatás

(Az az emberi méltóságot sértő magatartás, amely az érintett személynek a fentiekben említett tulajdonságaival függ össze és célja vagy hatása valamely

személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy támadó környezet kialakítása.)

4. Jogellenes elkülönítés

(Az a magatartás, amely a fentiekben meghatározott tulajdonságai alapján egyes személyeket vagy személyek csoportját másoktól –tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indok nélkül- elkülönít.)

5. Megtorlás

(Az a magatartás, amely az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt kifogást emelő, eljárást indító vagy az eljárásban közreműködő személlyel szemben, ezzel összefüggésben jogsérelem okozására irányul vagy azzal fenyeget.)

6. Előnyben részesítés

Nem sérthet alapvető jogot, nem biztosíthat feltétlen előnyt, nem zárhatja ki az egyéni szempontok mérlegelését. Az Európai Bíróság esetjoga szerint az előnyben részesítés akkor nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha az az érintettek egyéni kvalitását is figyelembe veszi, és nem biztosít feltétlen előnyt.

III. 1. Egészséges életmód alakítása

Az óvodáskorú gyermek lelki és testi szükségleteinek kielégítését kiemelt feladatnak tekintjük. A test és a lélek két egyenértékű alkotó eleme az embernek. Eszményünk Jézus Krisztus, aki megbecsülte és birtokolta, edzette testét. A katolikus óvodában a testi nevelés azt a célt szolgálja, hogy minden gyerek megtanuljon vigyázni az egészségére, örömét lelje a mozgásban és akaraterejével próbálja megszerezni teste felett az uralmat. A nevelésben védő-, óvó- fejlesztőhatásokkal biztosítjuk, hogy a gyerekek egészségesek maradhassanak.

Az egészséges életmód alakításának feltétele a közvetlen környezet, amelyben a gyermekek napjuk nagy részét töltik. A csoportszobának sajátos arculata van,

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

amely összhangban áll a program megvalósításával, és amely az ott dolgozó óvodapedagógusok belső indíttatásait tükrözi.

A gyermek testi állapotának, képességeinek fejlődése kihat lelki, szellemi képességeinek változására. Az óvodás gyermekek eltérő testi képességekkel rendelkeznek, így fontos szem előtt tartani, hogy ki-ki saját igénye szerint mozoghasson. A szabadban történő mindennapos mozgás elengedhetetlen!

A mozgások fejlesztése az egész személyiség fejlesztésében fontos helyet foglal el: hat a szervezet működésére, meghatározza, a vérkeringést, a légzést és emésztőrendszer tevékenységét, fokozza az anyagcserét, elősegíti a központi idegrendszer fejlődését.

Az étkezés során igyekszünk minden enivalót megismertetni, megszeretetni a gyermekekkel tiszteletben tartva az egyéni szükségleteiket.

Alapvető feladat a gyerekek személyi, higiéniai igényének kialakítása: tisztálkodás, fogmosás, kényelmes öltözet, váltócipő.

További feladatok:

- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegség megelőzés és az egészség megőrzés szokásainak alakítása
- törekszünk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítására csoportszobánkban, udvarunkon és a tágabb környezetben egyaránt

A egészségre nevelés alapvető követelményei

- a megfelelő hőmérséklet, világítás, tisztaság, levegőzés
- helyes életritmus
- vitamindús, fehérje dús, változatos táplálkozás
- időjárásnak megfelelő öltözködés
- tisztálkodás
- alvás, pihenés
- egészség- és balesetvédelem

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

- mozgás, kirándulás, úszás megszerettetése
- a környezet védelme

Mindezen feladatok megvalósítását megfelelő szakemberek bevonásával, szülővel, óvodapedagógussal együttműködve végezzük.

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi +személyi feltétel), ahogyan fejleszt
Egészségi szokások helyes megalapozása Táplálkozási szokások , és a helyes napirend kialakítása	A test és a pszichikum egészségének megóvása, edzése, megőrzése, megerősítése Mozgásszükségletek kielégítése	Folyamatos gondozás, egészséges táplálkozással, sok mozgással aktív és passzív pihenéssel Mennyiségi és minőségi követelmények Napi háromszori étkezés Egészséges étrend kialakítása Új ízek elfogadtatása és megkedveltetése Szépen megterített asztal Megfelelő hely biztosítása Ízlésesen tálalt étel Felnőttek példamutatása az étkezési szokások kialakításában
Testápolás	Gondozás, a gyermek egészségének védelme érdekében. A tisztaság igényének megalapozása. Ápolatlanság megszüntetése Kéz-arc mosás, fogmosás, fésülködés, orrfújás	A gyermek és óvodapedagógus bensőséges kapcsolata. Rögtönzött meselem, beszélgetések, játékos helyzetek teremtése. Testápolás örömeinek elérése. Egyéni bánásmód. Elegendő idő biztosítása Tisztálkodó eszközök önálló használatának elsajátítása. Differenciált segítség-adás. Zsebkeendő használatának elsajátítása.
Öltözködés	Udvari játék, séták előtti és utáni önálló öltözködés. - saját ruháik felismerése, elhelyezése jellel ellátott szekrényeikbe.	Az óvodapedagógus irányító tevékenység, az öltözködés helyes sorrendjének megismertetése. Az óvodapedagógus kísérje figyelemmel az öltöző szekrények rendjét.

KÉPESSÉG amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi +személyi feltétel), ahogyan fejleszt
Pozitív énkép erősítése Esztétikai ízlés formálása Mozgásfejlesztés Edzés Levegőztetés Vízhez szoktatás Pihenés, alvás	Környezet rendben tartása Lehetőségek kihasználása Változatos mozgáslehetőség biztosítása (udvari játék, séta, testnevelés foglalkozások) Évkortól függetlenül szabad levegőn való tartózkodás Szükségletek figyelembevételével lehetőség biztosítása más tevékenységre. Kisebb alvási igényekkel rendelkezők figyelembe vétele.	Az öltözék célszerű és könnyen kezelhető legyen. Napi időjáráshoz való alkalmazkodás. Ehhez kapcsolódó megbízatások, feladatok Eszközök biztosítása Segítségadás, figyelem-felhívás Személyre szóló értékelés Változatos helyszínek, torna eszközök biztosítása. Az óvodapedagógus mozgáskultúrája. Udvari játékhöz külön ruházat biztosítása Esztétikus, nyugodt feltételek biztosítása friss levegő,(komoly zene),

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Önállóan mosakodnak, törölköznek: figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor csak szükséges. Ruhájuk ujját fel- és letűrik, begombolják, kikapcsolják. Szokásává vált a rendszeres, gondos tisztálkodás. Használják a wc-t. Vigyáznak a wc, a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyére teszik.
- Fogat mosnak, a fogápoló szereket tisztán, rendben tartják. Helyesen fűjják az orrukát.
- Önkiszolgálásukat teljes önállósággal látják el. Segítenek az ágyak/ágyyneműk igazításában. Étkezés közben kultúráltan viselkednek. Igénylik az asztal rendjét. Helyesen használják az evőeszközöket.
- Önállóan sorrendben öltöznek, vetkőznek. Cipőfűzőjüket megkötik. Ruhájukra, cipőjükre vigyáznak, rendben tartják.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára. Az eszközökkel óvatosan bánnak.
- Észre veszik, ha valami/valaki rendetlen. A rendetlenséget megszüntetik, törekedjenek a környezet rendben tartására.

III. 2. Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

Elképzelésünk tartalmából következően a nevelésben nagy teret szentelünk az érzelmi és szociális nevelésnek, a keresztény szellemiségnek a keresztény erkölcs és érték alapjainak lerakására.

A gyermek biztonságérzetét erősíti a korai életszakaszban szerzett pozitív benyomás, szeretetteljes, derűs hangulat. A katolikus óvoda feladata olyan légkörnek a megteremtése, amely kielégíti a gyermek szeretetigényét, elfogadja olyannak, amilyennek a Teremtő alkotta. A gyermek megérzi, ha ő fontos az óvodapedagógusnak, a társainak, s ez által olyan biztonságot él át, amely érzelmeit erősíti, s nyitottá teszi a környezet számára. Az érzelmi nevelés célja, hogy a gyermekek egymás közti és a felnőttekkel való kapcsolatát szeretet érzelmei jellemezzék: bizalom, együttérzés, jó szándék, segítőkész szándék, önzetlenség, empátia, stb.

Szociális viselkedés

A helyes szociális viselkedésre nevelés hangsúlyos szerepet kap az óvodai munkában. A szociális viselkedés megtanulásának színtere a csoportközösség. A felnőtt és gyermek között nem a feltétel nélküli szófogadás, hanem a demokratikus partnerviszony kialakítása a cél. Az óvodapedagógus ugyanúgy figyelembe veszi a gyermek jogos kívánságait és igényeit, mint ahogy a gyermektől is elvárja a szokások, szabályok betartását.

Elveszítette létjogosultságát az a nevelői módszer és magatartás, amelyben az óvodapedagógus mindent elrendel anélkül, hogy megindokolná azt. A gyermekek egymás közötti és a felnőttel való kapcsolatában egyaránt a szabadságra, nyíltságra és őszinteségre kell építeni. A közösség lehetőséget teremt az önálló kapcsolatok kialakítására, a különböző nézőpontok megismerésére, a konfliktusok

keletkezésére és feloldására. Ezek a folyamatok pedig a másokkal szembeni tolerancia kialakulásához vezetnek.

A szociális viselkedés, közösségi nevelés feladatai:

1. Kontaktusfelvétel kibontakozása
2. Felnőttekkel szembeni helyes viselkedés kialakítása
3. A csoporton belül az együttműködés képességének kialakítása
4. Konfliktuskezelés
5. Felelősségérzet kialakítása a csoportért
6. A demokratikus szabályok betartásának gyakorlása
7. Az emberek különbségének megértése és tolerálása

Az óvodapedagógus biztosítja, hogy minden gyermek nagyon fontos legyen az egész közösségnek, kiemelkedhessenek pozitív személyiségjegyei, illetve a helyes szokások gyakorlásával a negatív vonások csiszolódjanak.

A keresztény óvodapedagógus jelenléte, gyermekekre figyelő lényé, együttélése a gyermekek számára nélkülözhetetlen minta, példa. Az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű legyen.

Az óvodás gyermek próbálgatja Énjének erejét, korlátait. Felfedezése során sikereket, kudarcokat, élményeket él át, amelyek beépülnek fejlődő személyiségébe. A gyermeket segítő "fejlesztő" óvodapedagógus tudja, hogy nem óvhatja meg a személyes kudarctól, bánattól, de segítőkész lényé erősítheti a gyermeket ezek feldolgozásában. A felé sugárzó szeretet, bizalom és remény sokszori átélése, alapja lehet későbbi hitének.

A gyermekek érzelmi állapotát, befolyásolhatóságát nagymértékben a családi atmoszféra határozza meg, amelyben élnek. Az érzelmi alapigények kielégítése, mint pl.: biztonságérzet, védettségérzet, annak feltétele, hogy a gyermek környezete iránt érdeklődést mutasson, kezdeményezzen, más emberekhez is kötődjön. Az óvodapedagógus nagyon eltérő érzelmi kívánságokkal találkozik.

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

Az óvodában a gyermekek egyéni igényeit megértéssel fogadni, és empátia készséget mutatni ugyanúgy hozzá tartozik az érzelmi neveléshez, mint a kiegyensúlyozott, harmonikus alaphangulat kialakítása. Az olyan óvodai atmoszféra, amelyik sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív élményeket tesz lehetővé, hozzájárulhat a gyermekek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt egymás megértéséhez.

Azok a gyerekek pedig, akik viselkedési nehézségekkel és zavarokkal (agresszivitás, gátlás, stb.) tűnnek ki, különösen sok figyelmet és megértő nevelői magatartást igényelnek.

Az érzelmi nevelés feladatai:

1. Szeretet és kötődés képességének fejlesztése
2. Érzelmek fejlesztése
3. Élménybefogadó képességének fejlesztése
4. Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése
5. Érzelmi zavarok leépítése.
6. A szűkebb és tágabb környezethez, szülőföldhöz való kötődés képességének fejlesztése

Erkölcsei nevelés

„Az erkölcs olyan minőség, amely az emberi cselekedet és a végső cél között fennáll: ha jó a cselekedet, akkor segíti az embert végső céljához való eljutásában, ha nem, akkor megakadályozza azt.” (Tarjanyi: Ped.III – Teológiai jegyzet Szt. I. Társulat Bp. 1999)

Az erkölcsi nevelés célja, hogy segítsük a gyereket tudatosan a Krisztusi élet szerint „formálódni”. Fontos, hogy helyes erkölcsi mintát lássanak maguk előtt és azonosulni tudjanak velük. Programunkban a szereteten alapuló értékrendnek és keresztény erkölcsnek kell érvényre jutnia.

Feladatai az óvodában:

- az igazság szeretésére, becsületességre, megbocsátásra, kiengesztelődésre nevelés
- munkára, önfegyelemre, önuralomra, kötelességtudatra, állhatatosságra nevelés
- közösségi életre nevelés: szülők, nagyszülők tisztelésére, felebarát szolgálatára nevelés
- segítőkészség, figyelmesség, tapintat, türelem és az alkalmazkodás erényének kialakítására nevelés

AZ ÉRZELMI NEVELÉS ÉS SZOCIALIZÁCIÓ, ERKÖLCSI NEVELÉS

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
Társakhoz, felnőttekhez való alkalmazkodás - segítőkészség	Önkiszolgáló, és különböző munka jellegű tevékenységekben, foglalkozáson, kiránduláson, egyházi és világi ünnepen, játéktevékenységekben, a kisebbekkel való közös tevékenységekben	Folyamatos irányítás és kontroll az óvodapedagógus részéről (tárgyi feltételek, pl.: eszközök, foglalkozáson használt eszköz) Személyes példamutatás
Kötelességérzet, feladattudat	Naposi munka ill. önkiszolgálás, egyéb megbízatás Gyűjtő munka, pl: (szegény gyerekeknek, felebarátunknak)	Folyamatos irányítás és kontroll az óvodapedagógus részéről (tárgyi feltételek, pl.: eszközök, foglalkozáson használt eszköz)
Szabálytudat	Szabályjátékok (játékidőben, foglalkozáson, séta, kirándulás, ünnep alkalmával)	A felnőtt példamutatása (mintakép+modell+mérték szerepe)
Kezdeményezőkézség	Játékban, illetve a foglalkozáson	Tárgyi feltételek → az aktuális játéknak, foglalkozásnak és helyzetnek megfelelően
Együttérzés, „empátia”	Játékok, mesék, történetek szerepe	Dramatikus játék, elbeszélés, történet, a gyermek élményeinek meghallgatása
Önbizalom, önbecsülés készségének fejlesztése	Játéktevékenységben foglalkozásokon, egyéb alkalmakkor pl.: ünnepek, „versenyek”	Az óvodapedagógus személyre szabott értékelése fontos feladat, differenciált fejlesztés jelentősége
Erkölcsei érzék fejlesztése -a szeretet képességének fejlesztése (felnőttek, társak, szülők, nagyszülők iránt)	„jócselekedetek adventi és nagybójtói időszakban” -mindennapi tevékenység és ünnepségek során	óvodapedagógus személyes példája, elbeszélése gyermekekről

KÉPESSÉG amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG Amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
-Isten iránti szeretet -becsületesség -megbocsátás -kiengesztelődés -önuralom, önfegyelem -figyelmesség -segítőkészség -jó szándék, önzetlenség -vigasztalás -tolarencia az átlagtól eltérő gyermekek felé -szülőföld tisztelete	-imák, fohások „lemondás nagybőjti időszakban” -játéktevékenység -dramatikus játék -kirándulás -ünnepségek -liturgikus szertartások -a nap folyamán minden tevékenységben -kirándulás, séta, ünnepségek	-hitre nevelés Bibliai történet (Jézus tanítása) -óvodapedagógus illetve szakember bevonása (pszichológus, gyógypedagógus) -szervezés és irányítás az óvodapedagógusok részéről

Elvárás az óvodáskor végére:

Vegyenek részt aktívan a közösség valamennyi tevékenységeiben.

Legyenek képesek együttműködni társaikkal.

Alakuljon ki feladat-, szabálytudata, és hozzá kellő felelősségérzetük.

Viselkedjenek tisztelettel a csoporttársakkal, felnőttekkel szemben.

Legyenek képesek „tájékozódni” a közösségben.

Váljanak belső igénnyé a kialakult szokásaik.

Legyenek képesek baráti kötődésekre.

Kellő önbizalomra tegyenek szert.

Váljanak szociálisan éretté az iskolai életre.

Legyenek képesek az erkölcsi normákat ismerni és elfogadni, gyakorolni. Tudják, hogy legfőbb tanítónk Jézus.

„Minden féltve őrzött dolognál
jobban óvd szívedet, mert annak indul ki
minden élet.”(Példabeszédek 4,23)

III. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelést valamennyi tevékenységi forma keretében valósítjuk meg. Az anyanyelv fejlesztése az óvodai nevelő tevékenységben helyes mintaadással és javítgatás nélküli szabályközvetítéssel, beszélő környezettel van jelen. Kiemelt figyelmet fordítunk az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, a gyermek kommunikációs és beszédkedvének kialakítására, fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések igényes megválaszolására. Mindezek megvalósításához változatos tevékenységeket és élethelyzeteket biztosítunk.

Mit jelent a gyermekek értelmi fejlesztése, ismeretének bővítése vallási szempontból?

Megtanítjuk a gyermekeket csodálkozni

- a természet szépségéről
- a dolgok sokaságáról
- az élet fejlődéséről
- az emberek tudományos és kulturális teljesítményéről.

Ha a gyermekek azt kérdezik: “Honnan jön a hó? Mi csinálja a vihart?” - a kérdést először mindig tudományos módon kell megválaszolni, utána Istenre rátérni.

Hogyan tanítjuk a gyerekeket “csodálkozni”?

- megfigyeljük a gyerekekkel az általunk elültetett növény fejlődését
- megfigyeljük a sok szín- és formalehetőséget a leveleknél, köveknél, jégkristályoknál
- megfigyeljük a képeskönyvben az ember, a föld fejlődését

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

- megfigyeljük, hogy működik pl.: a fűnyíró gép, szétszedett óra kerekei
- átgondoljuk, hogy milyen könnyítést hoztak a technikai találmányok pl.: repülőgép, TV, telefon, gyógyszer, stb.

Ezáltal az életben és a dolgokban Istent, mint Teremtőt tanítjuk meg látni.

Az óvodapedagógusok segítségével szerezzenek a gyerekek tapasztalatot a környezet egocentrikus és romboló kihasználásáról is: pl.: halak pusztulnak el a folyókba eresztett vegyi hulladékoktól. Az okokat érthetővé kell tenni: arra kell figyelmeztetni, hogy sok mindenért maga az ember a felelős, és a felelősséget nem háríthatja át az Istenre.

A gyerekek szembesülhetnek a kegyetlen valósággal, mint pl.: nyomor, betegség, földrengés, árvíz, munkanélküliség, háború stb. Mutassunk példát, hogy hogyan segíthet az ember a nyomor és baj enyhítésére. Pl.: Kutatók keresik a rák ellenszerét, munkanélkülieket átképeznek, gazdag ország megvásárolja a szegény ország termékeit stb.

A nevelési folyamat egésze, minden pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, spontán vagy irányított formában tanuljon a gyermek. Fontos, hogy kérdéseire mindig az adott gyermek fejlettségi szintjének megfelelően válaszoljon.

Már az óvodában fel lehet, és fel kell készíteni a gyermekeket arra, hogy társadalomban élünk, ami a közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk. A gyermekeket egy demokratikus társadalmi rendben való élésre készítjük fel, amelyben különböző vélemények, értékítéletek lehetnek egymás mellett. Meg lehet a gyermekekkel éreztetni azt is, hogy mindenkinek lehetősége van saját lelkiismerete szerint dönteni.

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

Ezáltal fejlődik a gyermek *ítélőképessége és toleranciája* más felfogásokkal szemben, ugyanakkor lehetőséget kap az önálló *véleménynyilvánításra, önbizalmának növelésére, és a közösség tudatának* alakítására.

A szociális együttéléshez elengedhetetlenül hozzátartozó értékek mellett meg kell ismertetni a gyerekeket olyan értékelképzelésekkel is amelynek alapját aktuális események szolgáltatják.

Így került az utóbbi időben előtérbe a környezetvédelem vagy az erőszakmentes problémamegoldás. Az ilyen magatartásmódok gyakorlására már az óvodában helyet kell biztosítani.

Az anyanyelvi és értelmi nevelés célja tehát, hogy a gyerekek képesek legyenek az *ismereteket* befogadni és önálló értelmi tevékenységet folytatni. Tudják minden ismeretüket Istenhez visszavezetni, ezáltal alakul ki bennük a *hit* és a *tudás* életük későbbi éveiben.

„Tégy értelmessé Igéddel Istenem!”(Zsoltárok 119,169)

III.3. a. Gondolkodásfejlesztés

A gyermek szellemi fejlődéséhez hozzátartozik a környezeti ingerek hatására meginduló tanulás. Az intellektuális képességeket már kora gyermekkortól fejleszteni szükséges ahhoz, hogy a gyermek optimális tehetségpotenciáját kifejleszthessük. A szellemi fejlesztés legfőbb célja abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejtésére bátorítsuk és tegyük képessé azok megoldására is.

Az óvodapedagógus legfőbb célkitűzése lehet a kreatív problémamegoldásra ösztönözni a gyereket. Ennek kialakításához az óvodában mindenféle teljesítmény és időnyomástól mentes játékokra és tapasztalatszerzésre van szükség.

Lehetőséget kell teremteni a gyermekeknek a kísérletezéshez, saját aktivitásuk, önállóságuk kipróbálásához és ehhez sokféle eszközt szükséges a rendelkezésükre bocsátani.

A foglalkozás sokrétűsége, az óvodán belüli szociális kapcsolatok újabb lehetőségeket kínálnak a gyermekek szellemi képességének fejlesztésére.

Az óvoda feladata a kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek felismerése és fejlesztése. Ez természetesen egyéni, gyermekre szabott, differenciált fejlesztést jelent az óvodapedagógus számára. Az egyénre szabott tanulási tevékenység a nevelési folyamat egészében valósítható meg.

A gondolkodásfejlesztés feladatai:

1. Az érzékelés fejlesztése - látás, hallás, szaglás, ízlelés, mozgásfejlesztés.
2. A megfigyelőképesség fejlesztése
3. A memóriafejlesztés
4. Gondolkodási képesség fejlesztése
5. Válogatás, osztályozás, összerendezés, összehasonlítás, mérés, analízis, szintézis, összefüggések megtalálása.
6. Problémamegoldó képesség fejlesztése
7. A problémák megtalálása - okainak megismerése - megoldási módok keresése
- a problémamegoldás minőségének vizsgálata.

*„Az Úr szeme az igazakon van és füle az ő
könyörgésükre figyel.” (1Péter 3,12)*

III.3. b. Beszédfejlesztés

A beszédnek az igazság és a szeretet eszközévé kell válnia óvodánkban

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének. Az emberek közötti kommunikációnak az intelligencia fejlesztésében is fontos szerepe van. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Ahhoz, hogy egy helyzetet megértsünk a szavak, mondatok megértésére van szükségünk. Ugyanez fordítva is igaz. Csak azt tudjuk nyelviileg helyesen visszaadni, amit pontosan megértettünk. A beszéd és a gondolkodás egységet alkot, mely annál szorosabb kapcsolatban van, minél bonyolultabb a gondolkodási folyamat. Ha a gyermeket nyelvi fejlesztésben részesítjük nemcsak tisztábban és jobban fog beszélni, de gondolkodása is fejlődik.

Az óvodai beszédfejlesztés komplex folyamat, ami a nevelés egészében jelen van. Segíti a gyerek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és hozzásegíti a gyermeket az iskolai tanulás megkezdéséhez.

A rossz kifejezőképességgel rendelkező gyermek gondolkodási képességét nem tudja megfelelően használni. Ugyanakkor egy kevésbé intelligens gyermek jó kifejezőképesség birtokában jobb teljesítményeket képes felmutatni.

Ezért fordul elő nagyon gyakran, hogy a fejletlen beszédképességű gyermekeket gyakran teljesítményük alatt értékeljük és beskatulyázzuk.

Ez nyilvánvalóan önbizalomvesztéshez vezet. Minden gyermeket befolyásolja saját otthoni nyelvi környezete. Az óvoda fejlesztési feladatainak tehát a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

megismerésén keresztül kell hatást kifejteni. A mai társadalmi szokások nem kedveznek az anyanyelv elsajátításában (TV, Videó, számítógép, stb.) Ez a tény alapvetően meghatározza a gyermekek gondolkodásmódját, magatartását

A beszédfejlesztés feladatai:

1. Hívó felnőttek példamutatása
2. A beszédöröm biztosítása oldott légkörrel, idő biztosításával
3. Bátran beszéljenek - élményeiket képesek legyenek kifejezni - tudjanak másokat meghallgatni - képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni.
4. Beszédszínvonal emelése a gyermek gondolatközlésére való teljes odafigyelésével
5. Szókincsbővítés - nyelvtanilag helyes beszéd gyakorlása - fogalmak jelentésének megértése
6. Felvállalása a család felé divathóbortból eredő veszélyekre való figyelemfelhívásnak.

Az anyanyelvi nevelés fejlesztéséhez hozzátartozik az intézmény sajátos jellegéből adódó, a gyermek saját szavaival megfogalmazott ima.

ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
Érzékelés, észlelés; Gondolkodási műveletek részképességei: <ul style="list-style-type: none"> - absztrakció - csoportosítás - összehasonlítás - konkretizálás - általánosítás - ok-okozati összefüggések felismerése analízis-szintézis, problémamegoldás	Különböző játéktípuson ill. foglalkozási ágak /matematika, környezeti nevelés, ének-zene stb./ + olyan játékok, melyek kifejezetten ezeket a területeket fejlesztik, pl. szabályjáték , munkajellegű feladatok, természetes környezetben való felfedeztetés (séták, kirándulások során)	Az óvodapedagógus folyamatos instrukciói, figyelemfelkeltő attitűdje egy-egy téma, tevékenység iránt (tárgyi feltételek az adott tevékenységhez rendeltető eszközök, kellékek, kiegészítők) Az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékelése.
Figyelem és megfigyelőképesség	A nap folyamán spontán alakuló helyzetek, szituációk, valamennyi foglalkozáson belül valamennyi tevékenységet átölelve: játékban	az óvodapedagógus spontán érdeklődése, kíváncsisága, ráirányultsága az adott helyzetre, szituációra (mintakövetés folyamata) /tárgyi feltételek – előre nem behatárolható spontán jellegű/
Emlékezet <ul style="list-style-type: none"> - vizuális - verbális - akusztikus - kinetikus	problémamegoldás gyakorlása a foglalkozásokon mondóka, mese, vers, történet	a problémamegoldó készség megláttatása az óvodapedagógus részéről irodalmi alkotások foglalkozási anyagok eszközei, óvodapedagógusi szemléltetőeszközök
Logikus gondolkodás		
Képzelet <ul style="list-style-type: none"> - zenei - kreatív	irodalmi nevelésen belül vizuális: különböző alkotások által	
Beszédképesség fejlesztés	irodalmi művek, játék- tevékenységek és egyéb kommunikációs alkalmak	az óvodapedagógus jó kommunikációs képessége, példamutatása (beszédkedv, beszédmodor, verbális és non verbális kommunikáció)

Elvárás az óvodáskor végére:

A képszerű gondolkodást váltsa fel az elvont gondolkodás.

Ismerjék az analízis-szintézis műveleteit!

Ismerjék a rész-egész viszonyokat is!

Tudjanak 10-es számkörben biztosan számolni!

Ismerjék a több-kevesebb, kisebb-nagyobb fogalmait!

Beszédüket a tiszta, érthető hangképzés jellemezze (tanulás alapfeltétele)!

Képesek legyenek a szóbeli kifejezésre, összetett mondatokban érzelmeiket, gondolataikat tolmácsolni!

Rendelkezzenek aktív és gazdag szókinccsel!

Legyen kellő ismeretük és tudásuk önmagukról és környezetükről!

Nagy- (járás, futás, ugrás) és finommozgásuk (az ujjak képességei) megfelelő legyen!

Rendelkezzenek pontos testséma ismerettel!

Legyenek képesek verbális memorizálásra (vers, mese, mondóka)!

Ismerjék a téri irányokat, legyenek képesek a tárgyak alak, forma, szín szerinti fontos észlelésére.

IV. A katolikus óvoda tevékenységformái:

IV. 1. Játék

A játék a gyermekek kreativitását fejlesztő, erősítő és élményt adó tevékenysége, amelyben a legintenzívebben fejlődik a személyiségük.

A játékot az óvodáskor legfontosabb tevékenységének tekintjük, amely egyben az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A gyerek játéka létforma, személyiség-fejlődésének alapja, fejlesztésének eszköze. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus tudatos jelenléte indirekt irányítással biztosítja a gyermek fejlődését.

A játék a gyermek életeleme, “kincse”:

- fejlesztí érzék és mozgásszervét
- általa ismerkedik a tárgyak tulajdonságával
- fejlesztí megfigyelőképességét
- ismereteket szerez, fejlesztí értelmét
- erősíti akaratát és emlékezetét
- fejlesztí gondolkodását és képzeletét
- fejlesztí beszédét
- a szerepjátékok különösen alakítják személyiségét, öntudatát
- társasjátékokkal erősödik önuralmuk, érték- és értékelési “ranglétrájuk”
- tökéletesedik társas viselkedésformái és kapcsolatai.

Olyan feltételeket kell teremtenie az óvodapedagógusnak, ahol a hit felé nevelés a gyermeki játékot is áthatja:

- szeretetteljes nyugodt kreatív légkör, alkotó együttműködés
- közösen átélt vallásos élmények, bibliai történetek, liturgikus események
- megfelelő hely, idő biztosítása (a játék színtere a csoportszobán kívül az öltöző is lehet)

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

- a szerepjátékhoz olyan eszközök, szimbólumok biztosítása, amely megindítja fantáziáját vagy az átélt élményre utalnak (csengő, gyertya, selyem anyag, virág, ikonkép, palást stb. ...).

A játék színtere az egész csoportszoba, öltöző és az udvar. Napirendünkben a legtöbb időt fordítjuk e tevékenységre.

A gyermekjáték tartalma visszatükrözi a reá érzelmileg erősen ható személyeket, eseményeket, történéseket. Befolyásolja őt a TV, videó filmek tartalma. Ezek káros hatásaitól igyekszünk a gyermeket megkímélni.

JÁTÉKTEVÉKENYSÉG → SZEREPJÁTÉK

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
alkalmazkodó képesség	szerepjáték	nyugodt, kreatív légkör
képzelet-fantázia kreativitás beleélő képesség /azonosulás/	bábozás	megfelelő hely, idő biztosítása szimbólumok, eszközök biztosítása együttjátászás igényének felébresztése
verbális és non verbális képesség . kifejezőképesség magatartás- és viselkedési formák erkölcsi normák gyakorlása /kérés, megköszönés, bocsánatkérés, megbocsátás.../	irodalmi alkotások átadása	magányosan játszó gyerekek bevonása közös játékba megvalósítás segítése segítségnyújtás igény szerint
segítőkészség	közösen átél – vallásos – élmények /bibliai történetek, liturgikus események/, irodalmi alkotások átadása	kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményadó tevékenység biztosítása
kezdeményező képesség		
figyelem utánzó képesség negatív élmények feldolgozásának képessége	mintha helyzet megteremtése	
Non verbális beszédképesség		az óvodapedagógus tudatos jelenléte, irányítása

Elvárás az óvodáskor végére:

- legye a képzeletük kreatív
- tudjanak a problémákra reagálni és azt megoldani
- legyenek a gyermekek elfogadóak, megértők társaikkal
- játék, dráma, bábozás közbeni beszédük érthető, kifejező legyen
- legyenek képesek a természetből és társaiktól vett tapasztalatok játékban való feldolgozására
- kezdeményezzenek mesejátékot és tudják egymás között a szerepen és eszközön megosztani

Elvárás az óvodáskor végére:

Alkotásaikat önállóan, egyéni ötlet alapján hozzák létre, legyenek képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására.

- tudjanak problémahelyzeteket megoldani
- tudják a tárgyakat csoportosítani aszerint, hogy milyen anyagból készültek
- legyenek képesek alkalmazkodni társaikhoz, együttműködni velük
- legyenek képesek önállóan létrehozni, alkotni

JÁTÉKTEVÉKENYSÉG → SZABÁLYJÁTÉK

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
<ul style="list-style-type: none"> - monotóniatűrő képesség - nagymozgások - értelmi képesség - szem-kéz, szem-láb koordinációs - téri tájékozódás - problémamegoldó képesség - együttműködő képesség - figyelem - gondolkodás - kudarctűrő képesség - feladattudat fejlesztése - megfigyelő képesség - emlékezet	<p>Szabályjáték csoportjai:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. játékban résztvevők száma szerint: egyéni és társas b. tartalmi felosztás szerint: értelmi képesség fejlesztő, mozgásos	<ul style="list-style-type: none"> - eszközök biztosítása: puzzle, kirakó, kártya, memóriajáték, logicó, Mi ez?, képkirakó - megfelelő hely, idő biztosítása - egyéni/személyre szóló értékelés - együttműködés - szabályok megtanítása a gyerekeknek - az óvodapedagógus versenyekkel, változatosan tegye érdekesebbé a játékot - erkölcsi normák betartatása (becsületesség) <p>az óvodapedagógus tudatos jelenléte, irányítása</p>

Elvárás az óvodáskor végére:

- legyenek képesek alkalmazkodva együttműködni társaikkal
- legyenek képesek megoldani problémáikat
- legyenek képesek érzéseiken úrrá lenni
- jelenjenek meg fogalmi gondolkodás csírái
- legyenek képesek az adott feladatra hosszabb ideig figyelni
- legyenek képesek szabályokat betartani
- tudjanak örülni a becsületes sikereknek, győzelemnek
- tudják elfogadni, ha veszítenek

**JÁTÉKTEVÉKENYSÉG → GYAKORLÓ/FUNKCIÓJÁTÉK
→ NÉPI JÁTÉKOK**

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
térérzékelés megfigy. képesség kísérletező képesség finommotorika képzelet mozgás utánzás együttműködési képesség	Gyakorló/Funkciójáték /tárgyakkal végzett manipuláció/ Montessori játék, homokozó játék	hely, idő eszköz biztosítása eszközök biztosítása: autók, edények, húzó-toló játékok, egymásba tehető játék, homokozó) szeretetteljes, nyugodt légkör biztosítása
utánzó képesség mozgás esztétikai érzék finommotorika	Népi játékok a. eszközös játékok /pl.: tárgykészítő, labda, ügyességi/ b. mozgásos játékok /pl.: ölbeli, fogój./ c. szellemi játékok /pl.: kitalálósdik, szellemi játékok/ d. párválasztó játékok /pl.: leánykérő, körjáték/ e. mondókák f. kisorsolók, kiolvasók	hely, idő biztosítása Eszközök biztosítása: korona, kendő, bot, kalap stb. Szeretetteljes, nyugodt, kreatív légkör biztosítása az óvodapedagógus tudatos jelenléte, irányítása

Elvárás az óvodáskor végére:

Népi játékok során:

- legyenek képesek kapcsolatot kialakítani társaikkal és azt fenntartani
- tudják a jobb és bal irányokat
- legyenek képesek térben tájékozódni
- az adott feladatra hosszabb ideig legyenek képesek figyelni
- beszédük legyen tiszta, érthető
- alkalmazkodó- és együttműködő képességük legyen megfelelő

**JÁTÉKTEVÉKENYSÉG → GYAKORLÓ/FUNKCIÓJÁTÉK
→ DRÁMAJÁTÉK**

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
hallás	1. Kontextus építő konvenciók (helyszínt megteremtő)	hangeffektusok biztosítása
képzelet-fantázia fejlesztése	2. Narratív konvenciók (döntő fontosságú esetek, események, találkozások középpontba állítására, vagy a bonyodalom bevezetésére és kidolgozására alkalmazzák)	jelmezek biztosítása
emlékező képesség	3. "Költői jellegű" konvenciók (igényesen megválasztott nyelvezet, gesztusok megválasztása jellemzi, valamint szimbolikus lehetőségek megteremtése)	díszletek biztosítása
gondolkodás	4. Reflektív jellegű konvenciók (játékon belüli monológ, hangos gondolkodás)	illusztrációk, ceruzák, papírok biztosítása
téri táj		dokumentumok: levelek, rejtélyes üzenete, cikkek biztosítása
figyelem		térképek, ábrák biztosítása

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

KÉPESSÉG amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi +személyi feltétel), ahogyan fejleszt
gyors reagáló képesség problémamegoldó képesség kommunikációs képesség	dramatizálás, bábozás, egyéb akár játékhoz kötődő tevékenységek	eszközök biztosítása

Elvárás az óvodáskor végére:

- legyenek képesek indulataikon, érzelmeiken uralkodni
- legyenek képesek együttműködni társaikkal, alkalmazkodni hozzájuk
- problémáikat legyenek képesek megoldani

*„Dicsérem az Urat, amíg élek, zsoltárt
zengek Istennek, míg csak élek!” Zsoltárok
146,2*

IV. 2 A szép iránti fogékonyság felfedeztetése

Pedagógiai programunk esztétikai nevelésének célja, hogy a gyermekek tervszerű irányítással képessé váljanak a szép befogadására az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetben,

- valamint az emberi alkotásokban, műalkotásokban, és
- törekedjenek életükben a szép cselekvésére.

Az óvodapedagógus feladata:

- személyes hatásával hatékonyá tenni a gyermeket a szépség befogadására,
- megteremteni a feltételeket a művészi élmény átélésére,
- esztétikus közvetlen környezet biztosítása,
- minél több lehetőség biztosítása a rácsodálkozásra, esztétikai élmények átélésére, újraélésére.

A szép iránti fogékonyság felébresztése a teremtett világ szépségének felismertetése és a “szép” kifejezőképességének megalapozása jelenti programunkban a következő tevékenységformákat:

IV.2.a. Vers, mese

A népköltészet legismertebb alkotásai a magyar ember szájhagyomány útján terjedt gyermekmondókák.

A kisgyermekkorban hallott altatók, ébresztők, öltöztetők, járatók, ujjkiolvasók, naphívogatók, csigahívogatók, kenyérsütők, hangokat utánzó, kiszámolósdik,

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

beugratók, s megannyi mondóka a gyermek biztonságát növeli, mert a szeretett személy az óvodapedagógus közvetlen közelében hallja s éli át azok dédelgető, babusgató, simogató, tevékenységeket kísérő, játékos, olykor huncut voltát.

A gyermekre különös hatással van a mozdulatok ritmikus lágysága, vagy játékosága, a szavak és a mozdulat egysége, harmóniája, a saját vers és mesealkotása. Olyan esztétikai élmény ez, mely segíti a gyermek érzésvilágának magasabb szintre való emelését és ez által lesz a gyermek saját vers- és mesealkotásának kombinálása mozgással vagy ábrázolással az önkifejezés egyik módja.

Az óvodapedagógus naprakész mondóka és vers tudásával sokszor teremthet olyan pillanatokat, amelyben a gyermek számára lehetővé teszi, irodalmi vagy népnyelven történő kifejezését az adott helyzetnek, eseménynek, látványnak, vagy ünnepi hangulatnak.

A játéktevékenységhez hasonlóan a mesét “örömforrásnak” tekintjük. Nem megérteni kell elsősorban, hanem átélni. Nem az ésszerűség, hanem a képzelet dominál, és erős érzelmeket szabadít fel. Közvetett módon sok erkölcsi tanúságot közvetít, ezáltal elősegíti a gyermek erkölcsi fejlődését. Így a meséken keresztül kap példát arra, hogy a jóban való kitartás és a jóért való harc hozhatja meg a várt jó eredményt. Az irodalmi anyagot programunk elsősorban népmesékből meríti, de a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek is egyaránt helye van. Ismerkednek a gyerekek bibliai történetekkel is, elsősorban az Újszövetségből. Ez is hozzásegíti őket ahhoz, hogy elkülönüljön bennük a mese és a valóság.

A mese és a bibliai történet olyan irodalmi műfaj, amely utat mutat a gyermeknek identitása felfedezésében. Ezért is elengedhetetlen a mindennapos mondókázás, verselés a gyermek mentális higiéniájának fejlődése szempontjából.

Programunk segíteni kívánja a szülőket abban, hogy a TV, videó lélekromboló hatását felismertesse, s helyette a mese, báb, dramatikus eszköz segítségével ajándékozza meg a gyerekeket. Minden nap ugyanabban az időben mesélünk. A gyerekek egy héten keresztül, ugyanazt a mesét vagy történetet hallgatják. Az

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

ismétléssel a megértést és azonosulást akarjuk elmélyíteni. Fontosnak tekintjük a nyugodt légkör, csend megteremtését a vers, mese bemutatása során. A könyv megbecsülésére neveljük őket.

MONDÓKA- MESE- VERS- TÖRTÉNETEK		
KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi +személyi feltétel), ahogyan fejleszt
érzelmi képességek: képzelet, fantázia, belső képteremtés képessége beleélő képesség/empátia erkölcsi ítéletalkotó képesség (erkölcsi tanítás: jóság, becsületesség, segítőkészség, őszinteség, idősek iránti tisztelet) értelmi képességek: kommunikációs képességek -kezdeményszerző készség -figyelem, -emlékezet Versmondó, mesemondó képesség Gyermeki önkifejezés	mesehallgatás (tréfás mese állat- és tündérmesék, verses mesék, láncmesék, népmesék, verselés) ünnepek, ünnepélyek bibliai történetekkel való ismerkedések (Jézusi példa hatása a gyermekekre) Mese - tanmese, műmese előadása, bemutatása, tanítása mesemondás, versmondás, mese eljátszása, dramatizálása bábozása Saját mese és vers alkotása önkifejezés lehetséges módja. Korosztálynak, ünnepkörnek megfelelő mondókák, (hőcögtetők, tapsoltatók) versek, mesék tanítása klasszikus, népi és kortárs irodalmi művek saját vers és mesemondás	óvodapedagógus előadásmódja színes, figyelemfelkeltő, érzelmeket kifejező, tiszta és érthető beszéde leporellók, Biblia gyermekek számára elérhető helyen Bábparaván, bábok, fejdíszek biztosítása Igényes mondóka, vers, mese, népi, klasszikus és kortárs) történet válogatása Fantázia, képzelet, kreativitás fejlesztése, anyanyelvi kultúra formálása

Elvárás az óvodáskor végére:

- Ismerjenek meg 10-12 db kiszámolót, lovagoltatót, tréfás mondókát.
- Tudjanak 6-8 gyermekverset.
- Hallgassanak meg 15-20 verset.
- Alakuljon ki az igényük a mesehallgatásra.
- Figyelmesen, csendben hallgassák végig az óvodapedagógus meséjét.
- Összefüggő, teljes, logikus gondolatokban fejezzék ki mondanivalójukat.
- Legyen igényük meséskönyv nézegetésére Vigyázzanak a könyvekre.
- Beszélgessenek a mesében elhangzottokról.
- Próbálják megjegyezni az érdekes nevű meseszereplőket, és játékukba próbálják beleilleszteni azokat.
- Legyen igényük utánozni az olvasást, érdeklődjenek a betűk iránt.
- Ismerjenek fel bibliai történeteket az Újszövetségből (8-10).
- Legyenek képesek önálló versmondásra alkalomhoz illő átéléssel.

IV. 2.b. Ének, zene, énekes játék

Óvodánkban az éneklés, zenélés a gyermekek mindennapi tevékenységének része. Katolikus óvodai programunk elsősorban ősi kultúrából meríti zenei anyagát (népi gyermekdalok, énekes játékok, ölbeli játékok) azzal a céllal, hogy az idejárom gyerekek jókedvvel énekeljenek, hogy felkeltsük zenei érdeklődésüket, formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit.

Az ének-zenei anyag kiválasztásának szempontja az esztétikai igényesség és az óvodáskorú gyermek hang, és ritmusképzetének való megfelelés.

A katolikus óvodában az éneknek mindenütt helye van, egyrészt a gyermek spontán kezdeményezésére épül, másrészt az óvodapedagógus kezdeményezésére. Ebből adódóan sok-sok lehetőség van a próbálkozásra, ismétlésre, utánzásra, önállóságra, szárnyalhat a képzelet, s megvalósulhat az egyéni fejlesztés is.

A katolikus óvoda tiszteletben tartja a gyermek hangjának, hallásának fejlődését, ezért az öt-fokú pentaton dallamokat szólaltatják meg a gyermekek ajkán. Minél több élményben részesítjük őket a magyar népzene tárából. Fejlődésük bizonyos fokán bemutatunk olyan éneket, melyek népek ajkán csendülnek fel, ám nem

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

szorgalmazzuk azok elsajátítását. Tiszteletben tartjuk azokat a divatos énekeket is, melyek hitbéli gondolatokat közölnek, de ritmusuk, hangterjedelmük, s benne jelen lévő, felnőtt számára is nehezen megtanulható hanglejtés idegen a magyar néptől, a magyar zenei kultúrától.

A gyermekcsoportok korához, és fejlettségéhez igazítjuk a dallamjátékok, a mondókák, a mozgásformák tanítását. Fontos eszközeink a gyermek zenei képességeinek és kreativitásának alakításában az énekes népi játékok és az igényesen választott kortárs művészeti alkotások.

A kiscsoportosokkal az ölbeli játékokat, lovagoltató, höcögtető, arc- és kézsímogató játékokat ismertetjük meg elsősorban és énekes játékot tanítunk. Hangszíneket, zörejeket ismertetünk fel, az egyenletes lüktetést különböző mozdulatokkal sajátíttatjuk el.

Középső csoportban az egyszerű szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító térformájú dalokat tanítjuk meg. Ismerjék fel és tudjanak halkán-hangosan, gyorsan-lassan, magasan-mélyen mondókázni, énekelni. Tudják megkülönböztetni az egyenletes lüktetést a ritmustól. Használjanak ritmuseszközt. Nagycsoportban a bonyolult párcserés, kapus, hidas, fogyó-sorgyarapító dalos játékok jelentik az örömteli játékot. A magyar néptánc alaplépéseivel ismerkedjenek meg. A ritmust és egyenletes lüktetést felváltva esetleg kiscsoportban együtt is használják. A gyermek alkotóképességét improvizatív dalokkal, mondókákkal segítjük.

Zenehallgatáshoz népdalokat, altatódalokat énekelünk, illetve életkoruknak megfelelő klasszikus zenét hallgatunk a gyermekek hovatartozását figyelembe véve.

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), hogyan fejleszt
Éneklési készség	Csoportos és egyéni éneklés rövid, kis hangterjedelmű dalokkal.,ölbeli játékok, Dalos játék, énekes népijátékok, körjátékok, esztétikus mozgás, játékos mozdulatok	A gyermek utánzási vágyán alapszik → óvodapedagógusi modell: természetes, tiszta ének, lágy hangszín, szép szövegkiejtés Közös játékok, együttes éneklés, örömeinek megéreztetése Eszközök biztosítása: kalap, kendő, fejdíszek, bot, kötény
Mozgáskultúra	Körjátékok, esztétikus mozgás, játékos mozdulatok, ölbeli játékok	Együttemű mozgás, páros forgás, guggolás, kifordulás, taps, hidas, kapus, sorgyarapító, párcsere, változatos térformák, szép fej és testtartás
Hallás	Magas-mély hang különbsége Halk-hangos közötti különbség Hangszínek felismerése	Beszéden, mondókán, éneken keresztül térben is érzékeltetve, bemutatása furulyával, bábbal Felismerése beszéden, éneken, hangszeren, zörejen térben is érzékeltetve (vízszintes irányban) Környezet hangjainak és zörejeinek megismerése, egymástól élesen eltérő és finomabb zörejek felismerése, hangszerek és egymás hangjának felismerése (bábok, anyagok: fa, fém, üveg, papír), CD
Belső hallás	Motívum visszhang dallambújtatás	Csoportos és egyéni motívum visszaéneklés. „visszhangjáték” Jól ismert dalokat hosszabb vagy rövidebb egységre „elbújtatva” magunkban énekelünk egyenletes lüktetés érzékeltetése mellett.
Zenei emlékezet	dallamfelismerés	Jól ismert dalokat dúdolásról, hangszerről felismerni, később kezdő vagy belső motívumról is (Kép, eszköz, hangszer).

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
Ritmusérzék	a, egyenletes lüktetés	Játékos, ismétlődő mozdulatokkal, járással, tapssal az egyenletes lüktetés megéreztetése (szünet alatt is) mondókán, dalon keresztül. (ritmuspálca, dob)
	b, mondókák, dalok ritmusa	Tapssal, ütögetéssel, kopogással, egyszerű játékos mozdulatokkal emeljük ki a ritmust (látható, hallható módon)
	c, egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása	Megfigyelés, összehasonlítás, megkülönböztetés, együtthangoztatás (csoportban, egyénileg)
	d, tempóérzékelés, gyors-lassú közti különbség érzékelése	Beszéddel, énekkel és mozgással szemléltessük (időbeli cselekvés) /metronóm, báb/
Zenei formaérzék	motívumhangsúly kiemelése	4 egység hangsúlyának kiemelése játékos mozdulatokkal térben is érzékeltetve
Zenei alkotókészség	dallam, ritmus, mozdulat kitalálása, improvizálása	dallam- és ritmus visszhang
Zenei esztétikai érzék	zenehallgatási anyag bemutatása az óvodapedagógus részéről válogatott kortárs művészeti alkotások (nemzeti és etnikai hovatartozás figyelembevételével)	zenei kérdés-felelet (ritmussal is), ismert dallamot új szöveggel ismert mondókákra, új dallamotívum szövegre évszakokhoz, ünnepekhez, időjáráshoz, eseményhez (egyházi és világi ünnepekhez), jeles napokhoz kapcsolódó zenei anyagok zenei kép, kreativitás alakítása

Elvárás az óvodáskor végére:

Csoportosan és egyénileg, önálló indítással, tisztán, helyes kezdő magasságban és tempóban énekeljenek.

Tudjanak dallam- és ritmusmotívumot visszaénekelni.

Tudja térben mutatni az ismert dallamokat.

Ismerjék a halk-hangos, gyors-lassú fogalompárokat és tudják alkalmazni.

Ismerjenek fel dallamot kezdő-, belső vagy befejező motívumról, ritmusról.

Tudjanak dallamot bújtatni rövidebb, hosszabb egységekkel folyamatos tempótartásban.

Ismerjék fel zörej és zenei hangot, egymás hangját.

Érzékeljék az egyenletes lüktetés és ritmus különbségét, tudják összekapcsolni.

Tudjanak motívumot visszaénekelni csoportosan és egyénileg is. /ritmus- és dallamvisszhang/

Tudják kiemelni a motívumok hangsúlyait tapssal, járással, játékos mozdulatokkal.

Esztétikus, egyöntetű mozgás, változatos térforma, játékos táncmozdulatok jellemezze mozgásukat.

Tudják használni a dobot, cintányért, háromszöget a dalokhoz alkalmazva.

Hallgassanak szívesen éneket, zenét.

IV.2.c. Rajzolás, mintázás, kézi munka

A gyermek ábrázoló tevékenységében lehetősége van arra, hogy gondolataikat, érzéseiket, problémáikat kifejezzék – nem megkötve fantáziájukat. Az óvoda sok olyan lehetőséget biztosít a gyermek számára, melyet a családi ház nem tud. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka különböző fajtáival való tevékenykedés hat a személyiség fejlődésére, és előkészíti a gyermeket az iskolai feladatok megoldására. Ezek a tevékenységek eszköz, hely és időigényesek. Az anyagok kiválasztásakor nagy szerepet kapnak a természet által “adott” tárgyi eszközök, melyekből képek, nyomatok, domborművek készülnek.

A vizuális nevelés igen összetett, sok szint magába ölelő nevelési terület. A látható világra való rácsodálkozással, megfigyeltetéssel a látás és láttatás képességét fejlesztjük.

Feladatunk: az eszközök, hely és idő biztosítása, a lehetőség megteremtése, hogy a gyermek szabadon fantáziálva kifejezhesse önmagát.

Cél az, hogy örömmel, szívesen tevékenykedjenek, legyen igényük az alkotásra, önkifejezésre, hiszen ezáltal fejlődik kez ügyességük, fantáziájuk, alkotóképességük. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodába lépés pillanatától lehetőség van a különféle anyagok, eszközök megismerésére, technikák elsajátítására, gyakorlására.

.A programunk vizuális nevelésében is tükröződik a keresztény szellemiség: egy-egy egyházi ünnep vagy bibliai történet elevenedik meg a gyermekek munkájában.

A gyermek esztétikai érzékének, élmények befogadásának fejlődéséhez igyekszünk hozzájárulni azzal is, hogy művészi alkotásokkal ismertetjük meg őket.

(Templomokban, múzeumokban, kiállításokon, stb.)

RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT(tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
Érzékelés, észlelés, tapintás fontossága, Térészlelés Emlékezet	Forma, méret, tárgyak megfigyelése, formája, mérete, megtapasztalás Emlékképek, élmények előhívása, ezek képi megjelenítése- festés, rajzolás, plasztikai munka	Változatos élmény biztosítása (gyurma, agyag, homok, víz) Beszélgetés, élményre utaló tárgy, tapasztalatok felelevenítése (belső kép)
Kreativitás	Alkotó-alakító tevékenység	Eszközök, élmény, történet
Szenzomotoros koordináció, kéz finommotorikája	Festés, rajzolás, plasztikai tevékenységek, olló, hajtogatás, tépés, fonás, ragasztás, mozaikolás	Helyes ecsettartás; ceruzafogás Gyurma, anyag, stb. Homok +homokozó játék
Konstruáló képesség	Alkotó-alakító tevékenység	Alkotó kedv kialakítása
Esztétika	„gyönyörködés” művészi alkotásokban, környezetben, , természet szép lényei-konstruáló; szerkesztő-, összerakó munka (múzeum-, templom-, kiállítás látogatás Plasztikai alkotás	Esztétikus környezet kialakítása a gyermekek aktív részvételével, szépen megformált játékeszközök, művészi alkotások
Értelmi képességek -térben és síkban történő tájékozódás Figyelem	Alkotó-alakító tevékenység - festés, rajz stb.	Pozitív kiemelés, motiváció, érdekeltség felkeltő eszközök
Vizuális jelrendszer megismerése (pont, vonal, folt, színek, formák)		
Feladattudat, feladattartás	Festés, rajzolás, plasztikai tevékenységek, kézimunka	Megfelelő motiváció; tevékenység határozott céljának megadása
Gondolkodási műveletek; problémamegoldó képességek	Alkotó-alakító tevékenységek;	Változatos eszközök, és témák szabadon

Elvárás az óvodáskor végére:

- az alapvető térviszonylatok ismeretében, tevékenyen vegyenek részt az őket körülvevő tér berendezésében
- a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati fölismerésére, a fő formai jellemzők megnevezésére legyenek képesek
- alkotásaikban hangsúlyozzák a jellemző történeteket, jegyeket, formákat
- használják helyesen a ceruzát, egyéb eszközöket
- emberábrázolásaikban jelenjenek meg a részletek, egyszerű mozgások
- használják a színeket, azok sötét, világos árnyalatait
- legyenek képesek véleményt nyilvánítani saját munkáikról, közös művekről
- megfigyelés után tudjanak mintát utánozni
- saját elképzelés alapján díszítsenek, alkossanak
- a festés, ragasztás, hajtogatás technikáját jól alkalmazzák
- legyenek képesek használni a vizuális jelrendszert (pont, vonal, folt, színek, formák)
- a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmény befogadására
- tudjanak önállóan és csoportosan is készíteni egyszerű maketteket

IV.2.d. Mozgás

A szűk lakásviszonyok, a hiányzó zöldterületek és játszóhelyek gátolják a kisgyermeket mozgásigényének kielégítésében. A gyermekek ezáltal állandó “túlnyomás” alatt állnak. Más gyerekek ugyanezen okok miatt válnak “mozgás lustákká”, ami testi és szellemi passzivitásokhoz vezet.

Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A gyermekek mozgásörömének fejlesztése és a meglévő mozgáshibák korrigálása az óvodában a megfelelő játék és játszóterek biztosításával kezdődik, és a testneveléssel folytatódik. Az optimális mozgásfejlesztéshez hozzátartozik, hogy maximálisan biztosítsuk a spontán mozgáslehetőséget, mégpedig az egyéni sajátosságok fegyelembevételével.

Igyekszünk tehát minden adódó lehetőséget kihasználni a nap folyamán a mozgásra. Rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás biztosítása minél hosszabb ideig. Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve olyan tevékenységekkel erősítjük a gyermekeket, ami további fejlődéshez vezet az egészséges életmód kialakításában. A gyermekek napirendjét úgy állítjuk össze, hogy azzal elkerüljük az egyoldalú terhelést, és lehetőleg felváltva biztosítsunk mozgást vagy üléssel együtt járó tevékenységet. A mozgás és pihenés egyensúlyával sikerülhet a gyermekek egyoldalú igénybevételét elkerülni. A fizikai fejlesztésük mellett a társaikra való odafigyelésre is nagy hangsúlyt fektetünk. (Arra tanítjuk őket, hogy minden fajta helyzetben legyenek figyelmesek, pl.: ha elesik társuk futás közben, segítsék fel).

A mindennapos testnevelés keretén belül a gyermekek játékos feladatokkal ötvözött mozgást végeznek (a csoportszobában és a tornateremben, ha lehetőségünk van rá, a szabad levegőn), így nő mozgásigényük, a torna játékosabbá válik számukra.

A mozgásfejlesztés feladatai:

1. A saját test mozgásának átélése
2. Sokoldalú mozgástapasztalatok szerzése - alapvető mozgásformák gyakorlása
3. Egyensúlyérzék fejlesztése
4. Kéz finommozgásainak fejlesztése
5. A mozgás ritmizálása

A kisebb gyermekeknél a nagymozgások fejlesztésére tesszük a hangsúlyt. Megismertetjük őket futásgyakorlatokkal, dobásgyakorlatokkal, labdagyakorlatokkal (hajítás helyből távolba, célba dobás, labda feldobás, elkapás, leütés-elkapás). Játsszunk különböző ugrásgyakorlatokat (szökdelés, fellépés, majd leugrás). Játék közben gyakoroljuk a csúszásokat, kúszásokat, mászásokat, guruljanak a test hossz tengelye körül. Játsszanak egyensúlyozó játékokat. Többféle kézi szert használjanak.

A középsős korú gyermekeknél szerepeljenek a futás és ugrásgyakorlatok a játékokban (fussanak akadályokon át, fel- és lelépéssel, átbújással, tárgyhordozással, ugráljanak egy lábon, páros lábon, felugrás két lábra és leugrás két lábra, helyből távolugrás stb.) Próbáljuk az egykezes felső dobást babzsákkal, labdával. Minél gyakrabban használják a labdát. Játék közben gyakorolják a csúszást, kúszást, mászást talajon és szereken. A talajtornában szerepeljen a gurulóátfordulás a csoport fejlettségétől függően. Kiemelten foglalkozunk az egyensúlyérzék fejlesztésével.

A nagycsoportos korú gyermekek már sok mozgásformát ismernek, amit különböző játékokban szívesen ismételnék. A futásgyakorlatokat sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják. A gyorsfutást, lassúfutást, a belegyorsuló futást ismerjék.

Ugrásgyakorlatok közül végezzenek egy lábon, páros lábon való szökdelést, sorozatugrásokat, tárgyakon átugrásokat, magas és távolugrást.

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

Dobásgyakorlatok közül dobjanak egykezes, kétkezes, alsó- és felső dobással, végezzenek célba dobásokat. Vezessék a labdát járás, futás közben.

A támaszgyakorlatok közül végezzenek pók-, rákjárást, talicskázást. Ismételjük a gurulóátfordulást, a test hossz tengelye körüli gurulást. Egyensúlyozzanak padon, gerendán.

MOZGÁS		
KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
Koordinációs képesség: a, szem-kéz koordináció b, szem-láb koordináció c, térészlelés d, testséma-ismeret e, szemfixáció- szemmozgás f, egyensúlyérzék	Térben és időben is összerendezendő mozdulatokkal Dobással Távolságbecsléssel Testzónák alakítása oldalra haladással Mozgó tárgyak útjának követése Változatos egyensúlyozó járások gyakorlásával (pad keskeny oldalán illetve rézsútpadon)	Kötél, pad, karika, zsámoly Kislabda, céldobás, labdák, babzsák, szalag, henger Kötél, pad, karika, zsámoly Karikából karikába ugrással, tárgykerüléssel Oldalirányú járás, illetve menetirányváltással Labda, babzsák, karika Karikából karikába, ugrás 1 lábról 1 lábra → pad, szalag, karika alkalmazása
Kondicionális képességek pl. állóképesség (erő, ügyesség és gyorsaság)	A mozgás ir. és erejét a társ.-hoz viszonyítva kell kifejteni Testnevelés foglalkozás, mindennapos testnevelés	Páros gyakorlatok, gim., főgy. Játék Az óvodai nevelés mindennapján
Finommotorika	Különböző tornaeszközök használatával pl. labdagurítással	Labda padon gurítása (ujjakkal vezetve)
Verbális képességek	Új kifejezések alkalmazása, testrészek megnevezése, ismeretek bővítése	Az óvodapedagógus folyamatos instrukciói a feladatvégzés során (vezényszavak)
Szabálytudat kialakítása	Játékok, versenyek szabályainak betartása, megtanulása ,társakra való odafigyelés	Váltó verseny, sorverseny, egyéb fogó-, futójátékok sora
Az egészséges életmódhoz szükséges testi képességek	Mindennapos testnevelés és testnevelés foglalkozás Szabad levegőn való mozgás, séta, kirándulás, mozgásos játékok	Egyéni szükségletek alapján, napi rendszerességgel

Elvárás az óvodáskor végére:

Erre az időre fejlődjön ki a gyermekek szem-kéz, szem-láb koordinációja, legyenek képesek összehangolni mozgásukat.

Legyenek tisztában a test zónáival.

Ismerjék a testsémát (alapját képezi a téri tájékozódásnál).

Helyesen tudják alkalmazni bal-jobb, előtte-mögötte, alatta-felette stb. relációkat.

A gyermekek saját testéről pontos ismerettel rendelkezzenek, ismerjék testrészeit, érzékszerveit, testének jobb-bal oldalát. Fontos a testrészek funkcióinak ismerete.

Összerendezett legyen a nagy és finommozgásuk, alakuljon ki a jobb vagy balkezességük.

Legalább 15-20 percig aktív figyelemre legyenek képesek.

A gyermekek mozgása legyen harmonikus, összerendezett, lendületes és dinamikus.

Alakuljon ki a biztos egyensúlyozás kép. /ennek köv. alakuljon ki a precízebb izommozg./
5-6 éves korban következzen be az első alakváltozás, a kéztő és ujjak csontosodása, a test megnyúlik, ezért fontos a szervezet edzettsége, erősítése. Tudják biztosan szabályozni saját mozgásukat.

Legyenek képesek a társaikkal együttműködni, és elviselni azt is, ha más van a középpontban, vagy ha nem ő nyer meg egy játékot/versenyt.

Finommozgás vezérlése alakuljon ki bennük.

*„Érezzétek és lássátok, hogy jó az Úr!”
(Zsoltárok 34,9)*

IV.2.e. A külső világ tevékeny megismerése

1. A gyermek és környezet kapcsolat fejlesztése

Ahhoz, hogy a gyermek biztonságosan mozogjon a környezetében, biztos tudások szükségesek számára az őt körülvevő világról. Ehhez az óvodában biztosítottak a feltételek, hiszen addig foglalkozhat a gyermek a számára érdekes dolgokkal, amíg van hozzá kedve. Önálló megfigyelések révén értékes tudáshoz juthat a természetben végbemenő folyamatokról és összefüggésekről, amelyek jó alapokat adhatnak a későbbi iskolai tanuláshoz. Megismeri a szülőföld, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek védelmét és szeretetét. Saját környezetükben megfigyelhetik az ott élő és dolgozó felnőttek munkáját. Fontos, hogy az óvodában minél több lehetőséget kapjanak a gyerekek a munkafolyamatok és a természetben folyó események átélésére. Ha megfigyelhetik egy egyszerű dolog előállítását, könnyebben értik meg a bonyolultabbakat is. A környezettel való kapcsolat fejlesztése magában foglalja a gyakorlati tevékenységek elsajátítását, amelyek a testápolástól a közlekedésben való viselkedésig terjednek. Ha a gyermek a környezetében meglévő szabályokat megismeri és gyakorolja, akkor biztosabban mozog az őt körülvevő világban. Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a környezet alakításában.

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

A gyermek és a környezet kapcsolatának fejlesztési feladatai:

1. Tájékozódás a környezetben
2. A természethez fűződő helyes viszonyulás megalapozása, fák, növények, állatok védelme, minden teremtménynek helye van a természetben
3. Helyes viselkedés a természetben, a környezetben
4. A munkaeszközök szakszerű használatának elsajátítása
5. A mindennapi tevékenységek, szokások gyakorlása
6. Egészség és testápolás
7. A társadalmon belüli viselkedés szabályaival való ismerkedés

A Népkertbe, Bükk hegységbe, Tapolcára való séta, kirándulás során megfigyelhetjük a természet szépségeit, változásait, az az évszakra jellemző jegyeket, az állatok életét (Vadaspark, erdő). Gyűjtünk terméseket, leveleket, köveket.

Egyszerű kísérleteket végzünk növényekkel, vízzel, levegővel, hóval, széllel... stb.

Megismertetjük a gyermeket a felnőttek munkájával az óvodában és munkahelyen.

Látogatunk templomokat, öregek otthonát, kórházat, iskolát, színházat, stb.

A feldolgozásra kerülő témák az évszakhoz, ünnephez, családhoz, foglalkozási ágakhoz kapcsolódnak.

A közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzéssel segítjük a gyermek kommunikációs készségének fejlesztését.

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE, KÖRNYEZETI NEVELÉS

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
Megfigyelőképesség Képzelet, fantázia	1, Ég- föld 2, Bolygók 3. Víz – évszaknak megfelelő megfigyelés (Érzékelés, észlelés Szinva és Sajó) 4. növények- évszaknak megfelelő megfigyelés, séta, kirándulás, kertészkedés, termés betakarítás megszervezése	Tudományos könyvek, folyóiratok Jezsuita csillagvizsgáló megtekintése Víz szerep életünkben pozitív és negatív hatása,(vödrök, nagyító, fényképezőgép, videokamera, mikroszkóp) Kert, piac megfigyelés / vásárlás
Figyelem	5. állatok megfigyelése különböző környezetben 6. Ember <u>Testünk</u> – részei, érezkszerveink <u>Táplálkozás</u> – biobolt, biopiac megfigyelése <u>Család</u> – fotók nézegetése, szerepjátékokban való megjelenése <u>Foglalkozások</u> – keresztény küldetésünk, kultúránk gyermekek elé tárása (pl.: színház, bábszínház, mozi, kiállítások, műemlékek, templomok bemutatása)	Termésáldás megszervezése -gyűjtő munka, termések begyűjtése (zöldségek, gyümölcsök) Állatvédelem, állatgondozás, háziállatok megfigyelése (háztáji gazdaság, vadonéló állatok (Vadaspark), állatkereskedés Orvos, gyógyszerész, védőnő, feladatainak bemutatása Kosarak, zsákok Családi fotók, diák, videofelvételek, (pl: családi ünnepek, esküvő, keresztelő, stb.) - az óvodapedagógus hiteles „anya” szerepe Az óvodapedagógus hivatásszeretete tükröződjön a mindennapi munkában: szervező tevékenység (kirándulások, séták, túrák megszervezése)
Viselkedési szabályok, normák elsajátítása, alkalmazkodóképesség, tolerancia	<u>Közlekedés</u> – szárazföldi, légi, vízi közlekedés megfigyelése	Városi közlekedés megtekintése (busz, villamos, autó) miskolci repülőtér, hangár megtekintése, a tapolcai csónakázató megtekintése

KÉPESSÉG amivel fejleszt	TEVÉKENYSÉG amit fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
	Természetvédelem, szelektív hulladék gyűjtés funkciója életünkben <ul style="list-style-type: none"> - hulladékgyűjtés - hulladék újrahasznosítás	Tárolási lehetőségek biztosítása, papír, műanyag, üveg. Ezzel kapcsolatos fórumok megtekintése. Pl.: Miskolci Egyetem szervezésében kiállítás megtekintése Udvari, csoportszobai szelektív hulladék válogatás eszközeinek biztosítása (többrekeszes tároló, szemetes)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ismerjék meg az évszakokat, tudják az aktuális évszakokra jellemző jegyeket felsorolni
- a környezetükben lévő (teremtett világban) növényeket, állatokat ismerjék, védeni tudják azokat (környezetvédelmi feladataikat ismerjék)
- tudják az élőlényekkel kapcsolatos ismereteiket csoportosítani (pl.: állatok, háziállatok, vadonélő állat) fontos az állatokról való gondoskodás hangsúlyozása
- ismerjék családtagjaikkal kapcsolatos adataikat, teljes nevüket, lakásuk címét, foglalkozásukat
- ismerjék, tudják megnevezni testrészeiket, érzékszerveiket, alakuljanak ki testápolási szokásai
- tájékozottak legyenek különböző foglalkozásokról (orvos, védőnő, bolti eladó)
- ismerjék a közlekedéssel kapcsolatos szokásokat
- tudják megkülönböztetni, csoportosítani közlekedési járműveket (szárazföldi, vízi, légi)
- óvják környezetüket
- legyenek képesek a hulladékokat szelektíven elhelyezni
- a gyermekek tiszteljék és becsüljék az Isten által teremtett világot, minden bennlévővel együtt
- legyenek képesek helyesen viselkedni a természetben
- használják helyesen azokat az eszközöket, melyek a munkavégzést segítik (kertgondozás eszközei)

2. Matematikai nevelés, képességfejlesztés

Felhasználjuk a fejlesztés érdekében a nap folyamán adódó matematikai lehetőségeket, tapasztalatokat, foglalkozásokat, matematikai tartalmú játékokat.

Fontosnak tartjuk hogy a spontán és irányított megfigyelés hatásai találkozzanak, egészüljenek ki a gyermek kérdésére adott válaszokkal és a gyakorlati feladatok és problémák megoldásaival. Ezek együttesen járuljanak hozzá a gyermek elemi matematikai ismereteinek és az iskolakezdéshez szükséges részképességnek a megszerzéséhez. A gyerekeket orientáljuk a matematikai tartalomhoz, felkeltjük érdeklődésüket a mennyiség, forma, tér, alak, irány összefüggései iránt.

Tárgyak, termékek rendezgetése közben észrevesszük a hasonlóságokat, különbözőségeket, létrehozunk sorozatokat különböző tulajdonságok szerint, ismerkedünk a formákkal, az egész, rész, negyed, fél mennyiséggel. Párokat keresünk és létrehozunk. Összehasonlítunk és szétválogatunk mindenféle tulajdonság alapján. Mérünk hosszúság, tömeg, űrtartalom szerint. Minden megszámlálhatót meg- és leszámolunk. Megfigyeljük, létrehozuk a tükörképet. Tájékozódunk a térben, létrehozuk a nyitott, a zárt, a hullám, a csiga, stb. vonalakat.

Megkedveltetjük a matematikai feladatokat, segítjük a szándékos figyelem és emlékezet fejlesztésével a játékos matematikai tartalmú helyzetek megértését.

A családokkal együttműködve óvjuk a gyermekeket a túlzott verbalizmustól (pl.: számnevek megtanulása), a látszat tevékenységtől (pl.: az öncélú manipuláció), vagy a gyermekeknek nem való feladatok tanításától.

**KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE,
MATEMATIKAI NEVELÉS, KÉPESSÉGFEJLESZTÉS**

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
Tapasztalás	érzékelés észlelés Megfigyelés matematikai eszközökkel a csoportszoba játékaival a természetben (levél, termés)	Tárgyak, személyek, halmazok elemeinek tulajdonsága szerinti sorba rendezése, összehasonlítása, szétválogatása
Emlékezés	mozgásos cselekvéses képi	Élmények felidézése
Megértés (értelmi és gondolkodási képesség) Összehasonlító képesség	Azonosítás térbeli kiterjedések megfigyeltetése megkülönböztetés összefüggések felismerése állítások, kérdések, utasítások megértése	Problémalátás, problémamegoldó képesség fejlesztése Térbeli relációk összehasonlítása, különböző szempontok alapján Halmazok, kiterjedések összemérése Halmazok keletkeztetése, egyesítése, bontása, számlálása
Konstrukció	formák, mennyiségek előállítás, felismerése	Szimmetria-tükörkép játék
Ítézőképesség	tulajdonság igaz vagy nem összefüggés fennáll-e állítás igaz vagy nem	igaz-hamis játék „Mi változott meg?” játék téri irányok használata

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

Képesek legyenek megérteni az óvodapedagógus gondolatát, kérdését.

Szívesen vállalkozzanak matematikai jellegű felvetett problémák megoldására és gondolataikat el is tudják mondani.

Képesek legyenek tulajdonságok szerinti válogatásra, sorba rendezésre.

Értsék, és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos összehasonlító kifejezéseket (hosszabb, rövidebb, több, kevesebb stb.).

Kiterjedést, mennyiséget össze tudjanak mérni, és ez alapján megállapítást tudjanak tenni.

Különbféle elemekből elrendezéssel, bontással elő tudjanak állítani megfelelő számosságú halmazt.

Tárgyakat meg tudjanak számlálni 12-ig.

Tükörrel képesek legyenek az alakzat tükörképét megépíteni.

Képesek legyenek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, azokat megnevezni (gömb-kocka, téglatest-kör-négyzet, téglalap, háromszög)

Térbeli tájékozódásuk során ismerjék a jobb-bal irányokat, értsék és követni tudják a helyeket kifejező névutókat.

Legyenek képesek matematikai tapasztalataikat, ismereteiket tevékenységeikben alkalmazni.

IV.2.f. Munka jellegű tevékenységek

A gyermek tevékenységi vágya a felnőttek utánzása és a felnőtté való azonosulás igénye a munkára való nevelés alapja. Fontos, hogy részt vegyen a felnőtt munkájában, önállóan és egyedül tevékenykedjen egész környezetének tárgyaival. A személyiségfejlesztés fontos része a munka. A gyermekek minden olyan munkát elvégezhetnek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. Eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató tevékenység.

Az óvodai élet nélkülözhetetlen velejárója az önkiszolgálás. A gyermekek magukkal kapcsolatban minden teendőt az óvodába lépéstől kezdve, próbálnak önállóan végezni: öltözködés, testápolás, étkezés, közvetlen környezetük rendben tartása, önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek.

Az óvodapedagógustól nap mint nap mintát látnak a csoporttal kapcsolatos munkák elvégzésére: ételkészítés, terítés, takarítás, mosás, kerti munka, stb. Ezekbe a munkákba a gyermekek érdeklődésük, aktivitásuk, képességük szerint kapcsolódnak be. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
Kézügyesség fejlesztése,	Tapasztalatszerzés cselekedtetéssel Öltözködés, étkezés, tisztálkodás, gondozási feladatok /terítés, hajtogatás/	Étkezési evőeszközök helyes használata, önkiszolgáló munka megszervezése, önkéntes feladatvállalás , naposi munka, egyéni megbízatás, növény- és állatgondozás
Önállóság, mozgás fejlesztés /nagymozgások/	Környezet rendjének megőrzése	óvodapedagógus példamutatása
Kommunikációs képesség	Mindennapos tevékenység, folyamatos instrukciók	Szóbeli közlés felnőtt-gyermek között
Együttműködő képesség, feladattudat, kötelességtudat	Megbízások teljesítése, önkiszolgáló tevékenység	Eszközök helyes elrakása Feladatellátás a felnőttek megbízásából
Szociális magatartás, közösségi érzés képessége, alkalmazkodó kép.	Játék-foglalkozások alatti munka, játék elrakás	Eszközök óvása, védelme saját és mások munkájának a megbecsülése
Eszközök helyes használata	Kerti munka (kertgondozás)	Kerti munkaeszközök-felnőtt segítségével/irányításával
Tapasztalatszerzés	Folyamatos munkavégzés	Munkaeszközök – felnőtt segítsége

Elvárás az óvodáskor végére:

- legyenek önállóak a munkában
- végezzék precízen munkájukat
- alakuljon ki a feladattudat és kötelesség
- alkalmazkodóképesség /közösségi magatartás. fejlettsége/
- használják helyesen az eszközöket /kerti munka, naposi, megbízás/
- örömmel végezzék a munkát
- a felebarátért végzett munka örömét érezzék át
- alakuljon ki bennük az igény munkájuk elismerésére és tiszteljék mások munkáját is

IV.2.g. Tanulás

A gyermeki tanulás tartalma a gyermek közvetlen, majd egyre táguló természeti és társadalmi környezetéből tevődik össze. Mind a két környezet hatással van a gyermek magatartására, szokására, erkölcsi növekedésére.

A tanulás, a tanulási öröm kifejlesztése szempontjából az óvodáskor meghatározó periódus a gyermek fejlődésében. Azok a tanulási tapasztalatok, amelyekhez ebben a korszakban jut a gyermek, nagy hatással lehetnek az iskolai tanuláshoz való viszonyulásra is. Nem mindegy milyen érdekeltség fejlődik ki a gyermekben a tanulóssal kapcsolatban. Már kialakulnak annak a csírái, hogy később örömmel tanul-e a gyermek és vállalja-e az ezzel járó fáradtságot.

Képes lesz-e saját motiváltságából kiinduló erőfeszítésre a tanulás során? Ennek a belső motiváltságnak a kialakítását kezdjük meg az óvodában. A tanulási tevékenység esetében is azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyen részt ebben a gyermek, ne külső motiváció (jutalom) készítse erre. A cél az, hogy szerezzen tapasztalatokat saját teljesítményéről, legyen feladatok elé állítva.

Természetesen képességeinek megfelelő feladatokról van szó, nem pedig túl-, vagy aláterhelésről. A követelményeket is az egyéni teljesítőképességhez kell mérni. A legnagyobb sikerélményt azok a teljesítmények adják a gyermeknek, amelyeket teljes erőbedobással sikerül megoldaniuk.

A sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát, és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldására. A sorozatos kudarcok ellentétes effektust váltanak ki. A gyermekek bátortalanokká, féltősekké válnak, alulértékelik önmagukat és saját teljesítőképességük alatt maradnak.

A tanulás és teljesítményfejlesztés feladatai:

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

1. Tanulási és teljesítményképesség fejlesztése sokoldalú érdeklődés felkeltése
– felfedezés, kutatás örömeinek megismerése – egyéni érdeklődésnek megfelelő tevékenységek biztosítása.
2. Tapasztalatok szerzése a saját teljesítményképességgel kapcsolatban.
3. Önállóság, figyelem kitartás, pontosság fejlesztése.

TANULÁS		
KÉPESSÉG, amit fejleszt	TEVÉKENYSÉG, amivel fejleszt	FELADAT (tárgyi+személyi feltétel), ahogyan fejleszt
Értelmi képességek	spontán és irányított tapasztalatszerzés játékokban, foglalkozáson	Megfelelő hely, eszköz, idő biztosítása a nap bármely szakában
Érzékelés Észlelés	megfigyelés /csoportban, udvaron/	Lehetőségek megteremtése a tapasztalatszerzéshez /séta, kísérlet, kirándulás/
Figyelem Emlékezet	szerep-, konstruáló-, szabályjáték	Megfelelő pedagógusi hozzáállás (kezdményezése, felkészültség, megfelelő kellékek előkészítése)
Képzelet Gondolkodás	séta (patak, kereskedés, állomás)	Érdeklődés felkeltése, motiválás, érdeklődés fenntartása
Feladattudat	apró megbízatások (felelősi munkák, napos, tisztaságfelelős)	Gyermeki kérdések előkészítése, megválaszolása
Önállóság	tárgyak, jelenségek összehasonlítása, megkülönböztetése	Lehetőség biztosítása az egyéni ötletek megvalósításához
Kitartás	az óvoda napirendjébe tartozó minden tevékenység /játékidő, közös együttlét, mosdóhasználat, öltözködés, étkezés, udvari játék, foglalkozás/	Széleskörű tevékenységek, eszközök biztosítása
Problémamegoldás Szabálytudat		Kötött és kötetlen foglalkozás Frontális, mikrocsoportos, egyéni foglalkoztatás
Kreativitás kézügyesség	Kézimunka, barkácsolás, játék - mese dramatizálása, bábozása.	A gyermekek érdeklődésének, kíváncsiságának kielégítése
Együttműködés		
Alkalmazkodás Beszédkézség fejlesztés	Irodalmi nevelés, játékok, cselekvésben ágyazott tapasztalás	Interaktív kapcsolat a nap minden szakában, természetes és szimulált környezet, kirándulás, séta stb.

Sajátos nevelési igényű gyermekek estében folyamatos speciális szakemberek segítségével végzett korrekció.

Elvárás az óvodáskor végére:

- A gyermekek kiindulási szintjéhez képest fejlődjön érzékelésük, észlelésük, gondolkodásuk, megfigyelésük, tapasztalásuk, figyelmük, emlékezetük.
- Pszichikus funkciók fejlődése következtében megismerési folyamataik tegyék lehetővé a tárgyi és természeti környezetben való beilleszkedést. Alakuljon ki az adott életkorra jellemző szókincsük, nyelvi fejlettségük.
- A megszerzett tapasztalatok, élmények, ismeretek rendeződjenek egységbe, ezek segíthetik a környezetükben való jobb tájékozódást.

V. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A nevelési programunk és a családi nevelés hatására egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére alkalmassá válik az iskolai életre.

Általános tájkozottsága:

- tudja szülei, testvérei nevét, számát, nemét,
- tudja lakóhelye utcanévét, házszámát
- ismeri a hét napjait, tudja sorban elmondani
- megnevezi az évszakokat, azok jellemzőit
- ismeri, testrészeit, érzékszerveit, azok funkcióit
- tudja, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van
- ismeri az elemi közlekedési szabályokat
- tudja az általa ismert állatokat csoportosítani aszerint, hogy hol élnek

Testi érettség és motoros funkciók fejlettségét

Jellemzi:

- Megfelelő testi fejlettség, ép csontozat, izomrendszer, idegrendszer
- megfelelő mozgáskoordináció, térben és síkban való tájékozottság
- ismeri a jobb–bal irányokat
- finommotorikus, szem-kéz koordinációs képessége adott feladatnak megfelelő legyen
- emberábrázolásban a testséma tudata tükröződjön

Értelmi képességeinek fejlettsége:

Tükrözze:

- hogy képes az adott feladatra 10-15 percig figyelni
- képzeete kreatív szintű, képes reagálni a problémahelyzetre, a megszervezett ismeretekből képes újat létrehozni
- gondolkodásában megjelennek a fogalmi gondolkodás csirái
- gyűjtőfogalmakat használ
- alakuljon ki a számfogalom, (10-ig), legyen pontos a mennyiségészlelése, legyen képes bontani- (elvenni és hozzáadni)
- legyen pontos és megbízható vizuális auditív és verbális memóriája

Verbális fejlettségére jellemző:

- beszéde érhető, hangzókat tisztán ejti
- gátlások nélkül képes többszavas mondatban kifejezni a gondolatait, élményeit
- fogalmakat helyesen használja és értelmezi
- képes szövegvisztaadásra
- képolvasáskor összefüggéseket felismer, 4- mondatban beszél önállóan az adott képről

Szociális fejlettségre jellemző:

- önállóan képes alapvető személyes szükségleteinek kielégítésére
- alkalmazkodik társaihoz, képes együttműködni társaival
- felnőttekkel szemben tisztelettudó
- kialakult feladattudata és kötelességtudata van
- képes úrrá lenni érzésein, akaratát képes szabályozni
- problémahelyzetben feltalálja magát

*„Hit nélkül pedig senki sem lehet kedves Isten előtt,
mert aki Istent keresi, annak hinnie kell, hogy Ő van
és megtalalmazza azokat, akik őt
keresik!” (Zsidókhöz 11,6)*

VI. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. Személyi feltételek:

A katolikus óvoda sajátos jellegének biztosítása az ott dolgozók – elsősorban az óvodapedagógusok – tevékenységén és hitelességén múlik. Ezért az óvodai dolgozókat jellemezze az Isten- és emberszeretet, hisz csak élő hitű, elkötelezett keresztény pedagógus képes hitre nevelni a gyerekeket.

- Csoportonkénti két felsőfokú szakképzettségű óvodapedagógus . keresztény meggyőződés és gyakorló vallása mellett elengedhetetlen a kreativitásuk, pedagógiai, pszichológiai hozzáértésük, elfogadó, segítő, támogató attitűdjük, mely mintát jelent a gyermekek számára. Fontos , hogy ismereteiket egyénekre szabottan tudatosan alkalmazzák.
- A katolikus program alkalmazása során a nevelőtestület épít az óvodák lelkipásztorainak hitoktatói, teológiai tudására , ünnepkörhöz kapcsolódó tudására, ünnepkörhöz kapcsolódó ismereteire, a szertartások 3-7 év közötti gyermek által is megérthető átszarmaztatására.
- Az óvodai nevelési program sokszínűsége szükségessé teszi a pedagógusok rendszeres belső és külső továbbképzését, önképzését, egyházi és állami továbbképzéseken való részvételt.
- Az evangéliumi szemlélet alapvető optimizmusát sugallja az óvodapedagógus a derűs, vidám óvodai közösségben és a családdal való pasztorációs munkában is.

2. Tárgyi feltételek:

A gyermekeket környezete nagyban befolyásolja, ezért az óvodapedagógus felelőssége itt is igen nagy. Fantáziájával, kezűgyességével, jó esztétikai ízlésével hozzájárul a harmonikus környezet alakításához.

- A csoportok tárgyi jelei (kisoltár, szentképek, bibliai poszterek, gyertyatartók... stb.) mértéktartóan és ízlésesen tükrözik a vallásos jelleget és az ünnepeket.
- A gyermeknek elegendő tere van a játékhoz, szabad mozgáshoz, változatos tevékenységhez. A csoportszobában állandó helye van a manuális tevékenység, bábozás, dramatizálás, hangszeres játék gyakorlásához szükséges eszközöknek.
- Programunk megvalósítása elsősorban személyi feltételhez kötött. Speciális eszközöket, plusz erőforrásokat nem igényel. Az étkezéshez porcelán és üvegedényeket, rozsdamentes evőeszközöket használunk. Folyamatosan cseréljük és bővítjük az asztali díszeket, kosarakat, az évszaknak, ünnepnek megfelelően. Ugyanúgy a textíliát is. A csoport textíliái (ágynemű, függöny, terítő, törülköző) is az igényességet kell, hogy tükrözze. Ezek cseréje is folyamatos az elhasználódás miatt.
- Az óvoda udvar játszórésze folyamatos kialakításra, felújításra, korszerűsítésre szorul. (Vas mászóka, fa mászókéra kicserélése)

Az elhasználódott hiányos udvari játékok, mozgásfejlesztő eszközök pótlása elsőbbséget élvez.

Az eszközellátottság és berendezés folyamatos biztosítására, korszerűsítésére pályázati lehetőséggel élünk.

VII. Az óvodai élet megszervezése, tervezés, dokumentálás

1. Napirend, heti rend

- A három intézményben vegyes életkorú csoportokkal működik az óvoda. Az óvodai élet megszervezésénél biztosítjuk a gyermeki jogokat. Figyelembe vesszük a gyermekek állapotát, szükségletét, érdeklődését. Mindez rugalmasságot kíván az óvodapedagógustól.
- Az óvodapedagógusok heti váltásban dolgoznak. Több éves próbálgatás, kísérlet alapján a gyermekek napirendjét úgy alakítottuk ki, hogy abban van kötött program is, de rugalmasság is jellemzi. Programunk sajátos jellegéből kiindulva van a napnak 5-6 perce, amikor elcsendesedünk, számba veszik egymást a gyerekek és „hangolódnak” a jó Istenre. Ez a közös ima a napnak mindig közel azonos időpontjában van.
- A játékban történő tanulást a spontán lehetőségek kihasználását fontosnak tartjuk, ugyanakkor a nagycsoportos korú gyermekekkel való kötött foglalkozást is
- Valamennyi korcsoportban igyekszünk, amit csak lehet a természetben megmutatni. Az évszak változásait figyelni. A tágabb környezettel való ismerkedés során is a Teremtő jóságát, nagyságát igyekszünk megláttatni. Gyakran visszük a gyerekeket megfigyelni, közlekedni, vásárolni, szerepelni, szórakozni, stb.
- Hangsúlyos szerepet kap a szabad levegőn való tartózkodás, elsősorban mozgásos játék. Ettől nem térünk el csak ha az időjárás nem engedi.
- Minden nap egy héten keresztül ugyanazt a mesét, történetet hallgatják a gyermekek.
- A mese után mindennapos testnevelés, tízórai, utána a kicsik az udvaron vannak, nagyok foglalkozáson vesznek részt.

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

Globális napirendünk:

- 6:30-10:30-ig játék, szabadon választott tevékenység, kezdeményezés, mese, közös ima, mindennapos testnevelés, tízórai, foglalkozás
- 10:30-12:45-ig levegőzés, udvari játék, étkezés,
- 12:45-17:00-ig tisztálkodás, fogmosás, ima, mese, pihenés, uzsonna, játék. A lefekvés előtti ima és mese teszi „széppé” pihenésüket, ahol egyénileg is megfogalmazhatják örömeiket és bánatukat.
- A pihenéshez nyugodt légkört biztosítunk a gyerekeknek 14:30-tól (esetleg korábban) fokozatosan ébrednek. A kisebb alvásigénnyel rendelkező gyermekeknek az öltözőben hasznos elfoglaltságot (rajzolás, gyurmázás, légózás, kirakózás, „olvasás”) biztosítunk.
- Délután 17:00-ig van nyitva az óvoda.
- A heti rendet a csoportban dolgozó óvodapedagógusok önállóan állítják össze. Az étkezés nem folyamatos, mivel azt az ima teszi „mássá”, de a rugalmasság itt is érvényesül, aki hamarabb elkészül másik tevékenységhez kezdhet.

Tervezés

Minden óvodapedagógus kötelező feladata a differenciált tervezés, fejlesztés. Ahhoz, hogy minden gyerek az adottságainak, képességeinek megfelelően érje el az iskolakészültséget, tudatos tervező, elemző, értékelő munkára van szüksége.

-Csoportnaplónak tartalmazni kell:

- a gyermekcsoportok összetételét,
- hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek kimutatását,
- a szülővel való kapcsolattartás formáit,
- a helyi nevelési program éves tartalmát
- tevékenységek rendszerét
- szervezési feladatokat
- továbbvivő feladatokat
- tervek értékelését

Fejlődési napló: - az egyén fejlődése, fejlesztése, nyomon követésére szolgáló dokumentum. Tükrözze a gyermek testi-lelki-szociális-, értelmi fejlődését, fejlesztését, részképességek fejlettségi szintjét.

Az óvodai nevelés tervezését a gyermek megismerésére, fejleszthetőségére vonatkozó dokumentumokat az óvodapedagógusok vezetik a csoportnaplóban.

Gyermekvédelem

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatot Szervezeti Működési Szabályzat tartalmazza, melyet a gyermekek védelméről és a Gyámügyi Igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény és a végrehajtásához kapcsolódó jogszabályok alapján állítottuk össze.

Az óvodánknak főállású felelőse nincs, e feladatok az óvodavezető és a helyettesek hatáskörében vannak.

Az óvoda egész működésének a gyermek érdekeit kell szolgálnia. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény a gyermeki jogokat megfogalmazó rendelkezései is nyilvánvalóvá teszik, hogy az óvodai nevelés célja nem lehet más, mint a gyermek személyiségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése.

Az óvoda minden dolgozójának kötelessége, hogy tiszteletben tartsa a gyermek személyiségét, emberi méltóságát és megóvja minden fizikai és lelki erőszakkal szemben. Biztosítani kell, hogy a gyermekkel szemben senki ne alkalmazzon hátrányos megkülönböztetést származása, neme, etnikai hovatartozása, vagy bármilyen más okból.

Nyilvánvalóan a teljes óvodai nevelésnek, légkörnek, nevelőmunkának arra kell irányulnia, hogy a kisgyermek megfelelő irányba fejlődjön, megismerje saját magát, szüleit, családját, az őt körülvevő környezetet, gyermektársait és a vele foglalkozó felnőtteket. Ezért a gyermeki jogok érvényesülésére a keresztény nevelési program kidolgozásánál is figyelmet fordítottunk. Minden év elején

felmérjük az új gyermekek családi helyzetét- egyéni beszélgetések alkalmával- melyek alapján képet kapunk az óvodás gyermekek környezetének jellemző sajátosságairól.

A jelenlegi megelőző gyermekvédelmi rendszer kulcsintézményei a települési önkormányzaton működő gyámhatóság. A családjogi törvény és a hozzá tartozó jogszabályok előírják a gyámhatóság számára, hogy az állami gondoskodás keretében milyen intézkedéseket tehet.

A családtagok alapos ismerete nem csak a felvétel idején fontos, hanem az óvodás évek teljes időtartama alatt is. Az óvodákban találkozunk a szülő leggyakrabban a nevelőkkel, de a családban élő testvérek is gyakran részesei az óvodai életünknek. Ezért erős emberi kapcsolatok kiépítésére nyílik lehetőségünk. Nemcsak a veszélyt, a bajt, de az örömet, a fejlődést is figyelemmel tudjuk kísérni.

Meggyőződésünk, hogy a lelkes, jól felkészült óvodapedagógusok szociális érzékenysége egyre nagyobb szükség van. A családok erkölcsi és szociális életvitelére egyre inkább megkívánja az óvoda részéről a segítségnyújtást. Milyen segítséget tud adni az óvodánk a családoknak?

-Érzelmi biztonságot a zaklatott családban élő gyermekeknek és mentális támogatást a szülőknek.

-Gyermekeket egyedül nevelő szülők speciális életviteli problémáinak megismerése.

-Tájékoztatás a szociális támogatások lehetőségeiről.

-Szétesett családok esetében az elvált szülők bevonása gyermekük nevelésébe (ha a szülők nem zárkoznak el)

-Szakszolgálatot nyújtó intézmények megkeresése a családok egyetértése esetén.

A gyermekvédelmi munka törvényben meghatározott kötelességünk, áthatja egész óvodai életünket, mely szép és nehéz, viszont sok segítséget, támaszt, örömet nyújthat gyerekeknek, szülőknek egyaránt.

Gyermek- és ifjúságvédelmi munka az óvodában

Óvodánk a prevenció mellett célul tűzte ki, hogy a hatáskörébe tartozó gyermekek problémáit felismerje, kezelje, az említett gyerekek eseteit feldolgozza, a gondokat orvosolja, a helyi gyermekvédelemben érintett társszervezetekkel együtt. Ezen kívül az intézmény biztosítja a gyermekeknek azokat a jogokat és ellátásokat, amelyeket az intézmény számára a jogszabályok és a rendeletek előírnak.

A pedagógus feladata, a rábízott gyermekek nevelése, tanítása, valamint közreműködés a veszélyeztetettség megelőzésében (prevenció), ill. megszüntetésében, együttműködve a helyileg illetékes gyermekjóléti szakszolgálat munkatársaival. Minden óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, a rendelkezésre álló pedagógiai eszközökkel való segítése.

Speciális szolgáltatás

A szülők kérése alapján speciális szolgáltatásokat tudunk nyújtani. Ezek a szolgáltatások nem tartoznak az alapfeladatok körébe, de hozzájárulnak a nevelési céljaink eléréséhez, és erősítik óvodánk sajátos arculatát. A szolgáltatásokat nevelési időben szervezzük. Ezek elsősorban olyan szolgáltatások, amelyek a keresztény nevelési célkitűzéseinkbe beilleszthetők (egészséges életmódra nevelés: korcsolya, úszás, tenisz, zene és kézműves foglalkozások: néptánc stb.)

2. Ünnepek, megemlékezések

- A katolikus óvoda feladata, hogy megtanítsa a gyermeket (és a családokat) a lélekből fakadó ünneplésre, megemlékezésre, hagyományteremtésre, ahol a hangsúly nem az anyagi javakat tükröző külsőségekben van.
- Fontos, hogy a gyermekekkel életkoruknak megfelelő szinten tanítsuk meg az ünnepek tartalmát. (Történelmi múlt, bibliai történetek, szentek élete.) Az egyházi ünnepek köré csoportosuljanak. Komplex feldolgozásra kell törekedni, kicsi gyermekekben akkor rögzül igazán minél sokoldalúbban élhetik át.
- A gyermekek lakóhelyének hagyományaival való megismertetésével a helység muzeális értékeivel történő gyakori találkoztatásával alapozzuk meg a gyermekek lokálpatriotizmusát.
- Felelősségteljesen kell tervezni, megszervezni az évről-évre visszatérő jeles napokat. Ezáltal várható, hogy az ünnepek hagyománnyá váljanak, erősítsék az óvoda közösség keresztény mivoltát. Az ünnepek tervezésénél figyelembe kell venni a gyermekek élettani sajátosságait. Abból indulunk ki, hogyha a gyermek azt tapasztalja, hogy az ő születésnapja fontos esemény a közösségünk életében, könnyebben meg fogja érteni az egyházi ünnepek jelentőségét. Ezért ünnepeink között az első helyen a gyermekek születésnapja áll, mely az egymás iránti figyelmességre, örömszerzésre, baráti kapcsolatok mélyítésére nevel.
- Fontos továbbá az édesanyák, az édesapák és az idősek iránti szeretetre, tiszteletre nevelés.

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

A Szent Miklós Óvoda ünnepei, megemlékezései:

- Szeptember: Tanévnyitó szentmise
Mária születésnapja
- November: Mindenszentek – halottak napja
- December: Szent Miklós püspök
Advent
Karácsony
- Január: Vízkereszt, óvodaszentelés
- Február: Gyertyaszentelő
Nagyszülők és idősek köszöntése
- Március: Farsang,
– Március 15: Nemzeti ünnep
– Március 22. Víz világnapja
– Március – ápr.: Nagyböjt
Virágvasárnap, barkaszentelés
Nagyhét
Április 22. Föld világnapja
- Május: Anyák napja
Gyermek nap
Áldozócsütörtök
Pünkösöd
Madarak, fák napja
- Június: Apák napja
– Június 24. Keresztelő Szt. János születése
Tanévzáró szentmise
- Augusztus: Szent István király

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

Biztosítjuk a gyermekeknek az ünnepekhez kapcsolható vidám szórakozást is nyújtó együttléteket, az egymás iránti barátságok, közösségek összehangolását. Óvoda- család együttessége, szülők bevonása.

Az ünnepekhez kapcsolódó jelképek, szimbólumok, illusztrációk mértéktartó, esztétikus megjelenítésével az ünnepek tartalmának elmélyítését szolgálják a gyermekeknek, szüleiknek egyaránt.

Hangsúlyozandó óvodánk görög katolikus jellege, legyen szó ünnepekről, szokásokról, szertartási rendről.

VIII. Az óvoda kapcsolatai

VIII.1. Az óvoda belső kapcsolatai

Az óvodapedagógus és gyermek kapcsolata

A katolikus óvodapedagógus, mint a gyermekközösség vezetője a belőle áradó szeretet által vonzza magához a gyermekeket.

Az óvodapedagógusnak, de valamennyi óvodánkban dolgozónak tiszteletben kell tartania a gyermekek személyiségét, hiszen Isten mindnyájunkat különbözőnek teremtett. Az óvodapedagógus és gyermek közötti kapcsolat kiinduló pontja az elfogadás.

A problémás helyzetben gyermekek közötti konfliktusok megoldásában értően segítsen az óvodapedagógus. Éreztesse, hogy nem a gyermeket ítéli el hanem az adott cselekedetét. A megbocsátás keresztény erény, s ennek gyakorlásában a gyermeket is segíteni kell.

A felnőttek kapcsolata

A katolikus óvoda jó légkörét az ott dolgozó felnőttek lelkiisége határozza meg. Ez az egymás iránti tiszteletben, segítőkészségben nyilvánul meg. A munkatársak egyenlő partnerként kezelik egymást, elfogadják a másik másságát szakmai és emberi vonatkozásában. Tartsák tiszteletben egymás szakmai önállóságát. A továbbfejlődésükhöz szükséges építő kritikát merjék bátran kinyilvánítani, és elfogadni.

VIII.2. Külső kapcsolatai

1. A család

A katolikus óvoda dolgozói tudatában vannak, hogy a gyermek elsődleges nevelésének helye a család. A család szocializációs hatását nem helyettesíti az óvoda.

A gyermekek nevelésében partner a szülő. Az óvoda nyitottsága lehetőséget ad a szülőknek az óvodai életbe való betekintésbe. Így a szülő tapasztalatot szerezhethet gyermeke fejlődéséről, magatartásáról, s lehetővé válik, hogy közös megoldást keressenek a gyermek megsegítésére.

Az óvodapedagógusok tartásukban a szülők meggyőződését. Segítsék őket a keresztény nevelés helyes értelmezésében. Amennyiben a szülők igénylik, az óvoda, támogassa kérésüket, pl.: szakkönyvek ajánlásával, szülői megbeszélésen, előadások szervezésével, a lelki töltekezések lehetőségeivel, szakemberek meghívásával.

A kölcsönös együttműködés jelentősége az óvoda s a család kapcsolatában:

- kölcsönös bizalom kialakítása,
- a szülők részvétele az óvodai életben,
- a gyermekek fejlődésével összefüggő problémák közös megoldása,
- a szülők pedagógiai érzékenységének fejlesztése,
- összehangolt, pozitív ráhatás a gyermekekre,
- szakszerű nevelés megismerése, minták átvitele a családi nevelésbe.

Kapcsolattartás formái:

- szülői megbeszélés
- fogadóóra
- ünnepek (egyházi és világi)
- megemlékezések
- fórumok

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

- közös szentmisék
- „munka délután” (angyalkázás)
- kántálás
- óvodaszentelés
- közös kirándulás

2. Az egyházközség

Mindhárom intézmény más-más egyházközséghez kapcsolódik.

1. Avas-déli Görög-katolikus Egyházközség:
Grunda János
Szent Miklós Óvoda
3529 Miskolc Bocskai u. 7.
2. Felsőzsolcai Görög-katolikus Egyházközség
Vatamány Bertalan
Szent Miklós Óvoda Tagóvodája
3561. Felsőzsolca, Deák F. u. 1.
3. Belvárosi Görög-katolikus Egyházközség
Gulybán Tibor
Szent Miklós Óvoda Kórházi Tagóvoda
3526 Miskolc Szentpéteri kapu 72-76.

A helyi egyházi személyekkel gyakran találkoznak a gyermekek az óvodában, és a templomban is ünnepek alkalmával.

A kapcsolattartás formái:

- az egyházi ünnepek megismerése és átélése
- keresztelésnél, házasságkötésnél való részvétel,
- víz-, gyertya-, barkaszentelésen való aktív részvétel,
- tanévnyitó-, tanévzáró szentmisén való cselekvő részvétel,
- óvodaszentelés,

- szerzetesek, teológusok fogadása.

3. Osztrák kapcsolat

A bécsi katolikus felügyeleti szerv neve: Interessengemeinschaft der Erhalter Kirchlicher Kindertagesheime, mellyel alkalomszerűen, eseményhez kötötten történik a tapasztalatcsere.

4 Az óvoda és iskola kapcsolata

Több éve működik már a Görög Katolikus Általános Iskola Miskolcon. Fontosnak tartjuk, hogy az óvodai keresztény nevelésünknek legyen folytatása. Ezért feladatunk a jó kapcsolat-építés, a tanítónők bevonása a katolikus óvodai nevelési programba. Ez pedig csak szoros együttműködéssel valósítható meg. Formái: konzultációk, hospitálások az óvodában, közös lelki gyakorlatok az alsó tagozatos nevelőkkel, iskola-, óvodalátogatások a gyermekekkel, közös katolikus ünnepek, szülői értekezletek.

5. Közművelődési kapcsolatok

A katolikus óvoda úgy tölti be küldetését a világban, ha környezetében nem szigetelődik el, hanem jó kapcsolatot alakít ki intézményekkel:

Ezek az intézmények:

A közművelődési intézmények rendezvényein való részvételt a gyermek életkori sajátosságaihoz igazodva szervezik az óvodapedagógusok .

1. Csodamalom Bábszínház
2. Miskolci Nemzeti Színház
3. Számadó zenekar
4. Megyei Könyvtár

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

5. Városi Könyvtár
6. Herman Ottó Múzeum, alkalmi kiállítások
7. Színész Múzeum

6. Közoktatási kapcsolatok

1. Nevelési Tanácsadó
2. B-A-Z Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati és Közművelődési Intézet
3527 Miskolc, Selyemrét út 1.
3. Egységes Pedagógus Szakszolgáltató és családgondozó Központ
3561 Felsőzsolca, Eperjesi út 14.A

További kapcsolatok:

Szakmai irányításban elsősorban Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet (Budapest Városligeti fasor 45.) munkájára épít.

Logopédus

Miskolc:

Beliczky Miklósné logopédus minden tanév elején szűri a gyerekeket és folyamatosan javítja beszédhibájukat.

Felsőzsolca:

Pásztorné Vitelki Viktória

Egyéb Kapcsolatok:

1. *Selyemréti Uszoda Vízhöz szoktatás*

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

Az uszoda úszóedzőjének segítségével szülői igényre minden év júniusában tanfolyamot szervezünk vízhez szoktatás céljából.

2. Jégcsarnok Korcsolya-oktatás

A miskolci Jégcsarnokban alkalmazott korcsolyaedző idényszerűen tart az óvodásoknak korcsolyaedzést.

3. Néptáncoktatás

Kapcsolattartó: Miskolc:
Boncsérné Szinai Tünde (Számadó együttes tagja)
Felsőzsolca:
Barnóczki Beáta

Más intézményekkel való kapcsolat:

1. Kisboldogasszony óvoda Miskolc
2. Bethánia Óvoda Szikszó
3. Református Óvoda Miskolc
4. Református Óvoda és Bölcsőde Mezőcsát

IX. A Program ellenőrzése, értékelése

A katolikus óvodai nevelés program célja a óvodáskorú gyermekek harmonikus személyiségfejlesztése keresztény szellemben olyan szinten, amely biztosítja a sikeres iskolakezdést.

Ellenőrzése: "A közoktatási intézmény működésének vizsgálata a hatályos jogszabályok és a nevelési program alapján történik." 121 §.(1)5.)Értékelés: „a közoktatási intézmény, a fenntartó, az ágazati irányítás által meghatározott szakmai célkitűzések összehasonlítására, a közoktatási intézmény pedagógiai tevékenységek eredményeivel.” 121 §.9.

Az ellenőrzés, értékelés elvi módszerei: legfontosabb feladata az óvodában folyó pedagógiai tevékenység hatékonyságának

Módszerei:

- megfigyelés (tervezett, spontán)
- látogatás (passzív megfigyelés)
- vizsgálat (aktív okokat feltáró ellenőrzés)
- dokumentumok elemzése
- önértékelés
- gyermeki produktumok vizsgálata
- gyermeki teljesítmények megfigyelése, felmérése

Viszonyítási alapok: törvények, jogszabályok

Ellenőrzés-értékelés alapja:

- Helyi nevelési program
- Óvodai nevelés országos alapprogramja
- Etikai kódex
- Módszertani szabadság tiszteletben tartása

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

- A nevelés folyamat jellege
- Eltérő szükségletek, fejlődési ütem

Viszonyítási pontjai:

- Honnan hova jutottunk
- Az óvoda önmagához viszonyítva ellenőriz és értékel
- A kívánalom szintjéhez való viszonyítás
- A pedagógus nevelőmunkája
- Helyi nevelés program
- A gyermek rész képesség szintjei, fejlődésének mutatói

Honnan tudjuk, hogy pedagógiai elképzelésünk jó?

1.- ha a gyermekek jól érzik magukat az óvodában,

2.- a szülők megelégedettek,

- az óvoda partnerként neveli gyermekeiket,
- az iskolai visszajelzés is erősíti önértékelésünket,
- a programot „végző” óvodapedagógus munkáját áthatja az öröm, a bizalom, a szeretet és a hit.

3.-ha igénylik a mi nevelésünk folytatását (katolikus, református iskola)

A program ellenőrzésében, értékelésében valamennyi óvodapedagógus az óvodavezető irányításával vesz részt.

Az elemzés szempontjai:

- Megjelennek-e a tervezésben megfogalmazottak a gyakorlatban?
- A megvalósítás milyen hatással van a gyermekek viselkedésére, fejlődésére?
- Mit mutatnak a szülői visszajelzések?

A program ellenőrzését személyi változásoktól függően négy évenként tervezzük. A dokumentumokat, a gyermekek fejlődésének eredményét szakmai látogatások, önelemzés, önértékelés, közös szakmai beszélgetések alapján értékeljük.

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

A gyermekek fejlődésének nyomon követése érdekében alkalmazzuk a Porkolábné Dr. Balogh Katalin által szerkesztett, a gyermekek fejlettségét és fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérő szempontsort.

Felhasznált irodalom

1. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
Művelődési és Közoktatási Minisztérium Bp. 1998.
2. Charlotte Niederle - Elisabeth Michelic – Friderike Lenzeder: Bildung und Erziehung im Kindergarten
3. Az óvodai nevelés programja
OPI 1989
4. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan?
Országos Közoktatási Intézet Bp.
5. Dr. Teleki Béla: Óvodásunk a családban
Szeged 1990
6. Hilda Laible: Az első évek...
Bécs 1968
7. Eva Petrik: Gyermekeimmel
Bécs 1974
8. Etikai Kódex
Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet Bp. 1998.
9. Tanítónk Krisztus
Bp. 1997.

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

10. Porkolábné dr. Balogh Katalin: Szempontok az óvodáskorú gyermekek fejlettségének megállapításához

Vas megyei Pedagógiai Intézet Szombathely 1987

11. Szabó Pál: Játéktól iskoláig

Bp. 1978.

12. Mérei Ferenc – V. Binet Ágnes: Gyermeklélektan

Gondolat Bp. 1969.

13. A Biblia

Érvényesség nyilatkozat

A helyi nevelési program érvényessége: folyamatos

Felülvizsgálata: 4 évente illetve törvényi változások szerint

A helyi nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- Ha nevelőtestület más bevezetéséről dönt
- Szervezeti átalakulás esetén

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- Írásbeli előterjesztés formájában az óvoda nevelőtestületének.
- Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezlet formájában

A program nyilvánosságra hozatala:

- Átfogó ismertetése tájékoztató fórumokon, szülői értekezleteken
- Elérhetősége bárki számára az óvoda honlapján:

www.szentmiklosovoda.hu

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

Jegyzőkönyv

A miskolci Szent Miklós Óvoda nevelőtestülete a

Katolikus Óvodai Nevelési Program

elnevezésű felülvizsgált, módosított nevelési programját elfogadta.

Az elfogadás ez esetben teljes azonosulást jelent.

Miskolc, 2010. június 16.

óvodai szakmai vezető:

Szőke Gáborné

Felsőzsolcai Tagóvoda:

Kórházi Tagóvoda:

nevelőtestület tagjai:

Kovács Erika

Vanyóné Jelinek Katalin

Porcsné Köteles Krisztina

Hajzsó Csilla

Veresné Pócsik gyöngyi

Szőke Viktória

Tóth Edit

Simcsik Rita

Palásthyne Horváth Andrea

Ondecs Krisztina

Szalma Krisztina

Durbák Anita

Szent Miklós Óvoda Bölcsőde és Családi Napközi nevelési programja

Szent Miklós Óvoda szülői munkaközösség nevében :

Dr Marincsákné
SZMK elnök

Legitimációs záradék

A program felülvizsgálatát véleményezte:

-----
szakértő

Elfogadta:

Grunda János okt.ref.

Jóváhagyta:

Fenntartó

Miskolc, 2010. június